# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

**ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ** **Αρ. Φύλλου 182**

23 Ιανουαρίου 2015


## ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 8562/Δ2

Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος «Θρησκευτικά» της Α΄, Β΄, Γ΄ τάξης Γενικού Λυκείου.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 2 περ. α του ν. 4186/2013 (Α΄ 193) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις».

2. Τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 περ. α υποπ. ββ του ν. 3966/2011 (Α΄ 118) «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις».

3. Το π.δ. 89/2014 (Α΄ 134) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

4. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α΄ 98).

5. Την με αριθμ. 3/14-01-2015 πράξη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

6. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνον

Καθορίζουμε το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος «Θρησκευτικά» της Α΄, Β΄, Γ΄ τάξης Γενικού Λυκείου ως εξής:

1. Γενικοί σκοποί της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στο Λύκειο

- Ο σχεδιασμός του νέου Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) στα Θρησκευτικά Λυκείου λαμβάνει υπόψη:

- Τη γενική και την ειδική σκοποθεσία της Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, το οποίο απορρέει από το Σύνταγμα της Ελλάδας και τους βασικούς νόμους για την Εκπαίδευση και ειδικότερα το Λύκειο.

- Τις επιστημονικές προτάσεις της σύγχρονης θρησκειοπαιδαγωγικής, σε συνδυασμό με τις νέες θεωρίες μάθησης και διδακτικής μεθοδολογίας.

- Τα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά των (μετ)εφήβων μαθητών, την προγενέστερη γνώση και τα μαθησιακά επιτεύγματα τους, τις εμπειρίες που κομίζουν από το περιβάλλον στο οποίο ζουν και επιπλέον τις προσδοκίες και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους στο μαθησιακό πεδίο του Μαθήματος των Θρησκευτικών (ΜτΘ).

- Το πλαίσιο οργάνωσης, τις παιδαγωγικές αρχές, τους εκπαιδευτικούς προσανατολισμούς καθώς και το σύστημα αξιολόγησης του Λυκείου.

- Τον εκπαιδευτικό προσανατολισμό και την ανάπτυξη των περιεχομένων του νέου ΠΣ στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου.

- Την επικρατούσα τοπική θρησκευτική παράδοση, ως θεμελιώδη πυλώνα του θρησκευτικού γραμματισμού των μαθητών και το ευρύτερο θρησκευτικό και πολιτισμικό πλαίσιο το οποίο την περιβάλλει.

- Τη συνθετότητα του σύγχρονου κοινωνικού και πολιτισμικού ιστού, όπως διαμορφώνεται σε τοπικό, ευρωπαϊκό και οικουμενικό επίπεδο και τις ειδικές μορφωτικές και εκπαιδευτικές ανάγκες που προκύπτουν από αυτή.

Επομένως, οι σκοποί της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο Λύκειο είναι:

α) Η ανάπτυξη της προσωπικής ταυτότητας, στην οποία συντελούν η θρησκευτικότητα και η κριτική κατανόηση της είτε κάποιος ακολουθεί μία θρησκεία είτε όχι. Η αντίληψη της αυτο-εικόνας και των ρόλων του εαυτού σε σχέση με τους άλλους είναι σημαντική στην εφηβεία και καθορίζει την ενήλικη ζωή. Η προσωπική ταυτότητα και η αφύπνιση της προσωπικότητας εξαρτάται από τη «θρησκευτική συνείδηση» του, την οποία καλλιεργεί ελεύθερα στο σχολείο κυρίως με τη θρησκευτική εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η ηθική ανάπτυξη και η συμπεριφορά του εφήβου, εφόσον η θρησκευτική εκπαίδευση συνιστά γνωριμία με το θρησκευτικό φαινόμενο στην πολυμορφία και πολυπλοκότητα του και συζητά κατά βάση τα ηθικά και υπαρξιακά ερωτήματα των εφήβων μαθητών. Στη σύγχρονη θεώρηση της ταυτότητας του προσώπου, φυσικά, η θρησκευτική ταυτότητα σχετίζεται και με την ηθική, αξιακή και την πολιτ-ι(εια)κή αγωγή, στις οποίες και η θρησκευτική εκπαίδευση στοχεύει.

β) Ο ανθρωπιστικός χαρακτήρας και η ελληνική πολιτισμική ιδιοπροσωπία. Η ανθρωπιστική παιδεία στην εκπαίδευση μας είναι ανάγκη να θεμελιώνεται σε μιαν ερμηνευτική αναζήτηση νοήματος του βίου, να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση της φύσης του νοήματος

αυτού, στα μορφωτικά αγαθά που χρειάζεται να διερευνήσουν και να ανακαλύψουν οι μαθητές ως απαραίτητη υποδομή για την ίδια τους τη ζωή. Στο σημείο αυτό τέμνεται η σχέση της ελληνικής κοινωνίας με τη διαχρονική παράδοση και τον πολιτισμό της Ορθοδοξίας.

γ) Ο θρησκευτικός γραμματισμός. Ο έφηβος και στη συνέχεια ο ενήλικας δεν αρκεί να γνωρίζει κυριολεκτικά μόνο όρους, λέξεις και σύμβολα. Η γνώση του πλαισίου, το οποίο γεννά τις έννοιες και τις διαμορφώνει, αλλά και του πολιτισμικού φορτίου τους είναι η ουσία του θρησκευτικού γραμματισμού, ο οποίος στην εκπαίδευση αποτελεί μέρος του πολυγραμματισμού, δηλαδή της ικανότητας κατασκευής νοήματος σε διαφορετικά πολιτισμικά, κοινωνικά ή ειδικά συγκείμενα, καθώς και την ικανότητα χρήσης όχι μόνο αλφαβητικών αλλά και πολυτροπικών αναπαραστάσεων. Η γλώσσα και τα κείμενα δεν είναι ουδέτερα. Ο γραμματισμός επεκτείνεται σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, γιατί υπάρχουν πολλοί τρόποι παραγωγής νοήματος, αλλά και συσχέτισης αυτών των νοημάτων. Με τον θρησκευτικό γραμματισμο ως ιδιαίτερο μέρος των πολυγραμματισμών, ο μαθητής αποκτά τη δεξιότητα της λειτουργικής χρήσης αναπαραστάσεων, εννοιών, κρίσεων, γενικεύσεων, σχημάτων, εικόνων, συμβόλων, επικοινωνιακών μέσων, αφηγήσεων, νοημάτων και σημασιών, που αφορά στην κατανόηση των πάσης φύσεως κειμένων και μνημείων, στην κριτική ανάλυση και τέλος στον μετασχηματισμό της γνώσης, για να οδηγηθεί σε προσωπικές επιλογές και εφαρμογές των γνώσεων και των δεξιοτήτων.

Έτσι, το ΜτΘ ανταποκρίνεται στις σύγχρονες μορφωτικές ανάγκες των μαθητών, υπηρετώντας, αφενός, τους γενικούς σκοπούς της εκπαίδευσης και, αφετέρου, ένα «θρησκευτικό γραμματισμό», ο οποίος συμβάλλει στη δημιουργία θρησκευτικά συνειδητοποιημένων και διαλεγόμενων πολιτών. Η διευρυμένη αυτή θρησκευτική εκπαίδευση αποβλέπει στον θρησκευτικό γραμματισμό, αλλά και στην ευαισθητοποίηση και στον προσωπικό αναστοχασμό των μαθητών απέναντι στο δικό τους θρησκευτικό και ηθικό προβληματισμό. Το εγχείρημα αυτό δεν είναι θεωρητικό ή νεφελώδες, αλλά ήδη έγινε πραγματικότητα στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, το οποίο εφαρμόστηκε πιλοτικά κατά την περίοδο 2011-2013 και ήδη έχει βελτιωθεί και αναθεωρηθεί (2014) και υφίσταται ως συμπληρωματικό προς το ισχύον ΠΣ μέχρι την πλήρη εφαρμογή του. Κατ' αυτό τον τρόπο πραγματοποιείται η σταδιακή - και πάντως όχι αποκλειστική και μονοδιάστατη - μετάβαση από το στάδιο της κατανόησης (Δημοτικό) στην ερμηνευτική προσέγγιση (Γυμνάσιο) και από εκεί στην κριτική προσέγγιση και στη δημιουργική ανίχνευση των ορίων του διαλόγου και της σύνθεσης με τη σημερινή εποχή (Λύκειο), έχοντας ως επίκεντρο την προσωπική εμπειρία των εφήβων.

δ) Η κριτική θρησκευτικότητα με την έννοια της ολιστικής νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία στην οποία συμμετέχουν νους και καρδιά και η οποία διαμορφώνει ανθρώπους με «ζωηρή επιθυμία» για δικαιοσύνη και δημοκρατία. Εφόσον ο άνθρωπος είναι, από τη φύση του ον, που πιστεύει, η θρησκευτική εκπαίδευση του παρέχει τις δυνατότητες «να πιστεύει καλά». Και αυτό σημαίνει κριτικά (ελεύθερα, διερευνητικά, ενεργητικά, με σεβασμό στους άλλους, ειρηνικά, χωρίς ηθικισμούς, φανατισμούς και μισαλλοδοξίες). Στο πλαίσιο αυτό καλλιεργείται η κριτική προσέγγιση του θρησκευτικού φονταμενταλισμού. Οι μαθητές χρειάζεται να έχουν βασική πληροφόρηση και να ασκήσουν την κριτική σκέψη, ώστε να μπορούν να αποκωδικοποιούν τα στοιχεία αρχικά της σύγχρονης ιστορίας, αλλά και γενικά της ιστορίας που σχετίζονται με θρησκευτικά ζητήματα, καθώς και να ερμηνεύουν το παρελθόν και το παρόν του κόσμου στον οποίο ζουν. Η κριτική θρησκευτικότητα βασίζεται στον σεβασμό των άλλων και στον πλουραλισμό, χωρίς να παραιτείται κανένας από το ερώτημα για την αλήθεια της πίστης, η οποία είναι πάντοτε έτοιμη να λογοδοτήσει για την ελπίδα που εμπεριέχει (Α΄ Πετρ. 3, 15).

ε) Η διαπολιτισμική διάσταση της θρησκευτικής εκπαίδευσης. Οι μαθητές εξοικειώνονται με τον πλουραλιστικό χαρακτήρα της κοινωνίας στην οποία ζουν, συνειδητοποιούν τα θρησκευτικά της στοιχεία, αλλά και την πολλαπλότητα της προσωπικής τους ταυτότητας και την εξελικτική δυναμική της στις συλλογικές και κοινωνικές της εκφράσεις. Παράλληλα, ασκούνται στις αξίες της αποδοχής, του σεβασμού και του διαλόγου με τον άλλον, της δυναμικής ανεκτικότητας προς το διαφορετικό και στο δικαίωμα στην ετερότητα.

στ) Η κοινωνικοποίηση όχι ως παθητική υιοθέτηση του κοινωνικού συστήματος, αλλά ως μία διαδικασία εξατομίκευσης (individuation), η οποία αναφέρεται ουσιαστικά, αφενός στη σχέση μεταξύ ανάπτυξης της προσωπικότητας, και, αφετέρου, της κοινωνικής ένταξης. Το σχολείο είναι κοινότητα ολόπλευρης ζωής και γνώσης, κατεξοχήν εστία κοινωνικοποίησης. Το πρόσωπο δρα ενεργητικά στο περιβάλλον, ενώ παράλληλα το περιβάλλον, ως μικρο-σύστημα και μακρο-σύστημα, καθώς και ως εσωτερικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους, διαδραματίζει αμοιβαία τον διαδραστικό ρόλο του. Η θρησκευτική εκπαίδευση αφορά όχι μόνο έναν καθοριστικό όρο του οικο-περιβάλλοντος του προσωπικού υποκειμένου (Εκκλησία, παράδοση, πολιτισμός, θρησκευτικές κοινότητες, τοπικές κοινωνίες, έθνος, προσωπική πίστη, πεποιθήσεις), αλλά δημιουργεί με αποτελεσματικό τρόπο τις κατάλληλες παιδαγωγικές προϋποθέσεις ανάπτυξης της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας συγχρόνως, λόγω περιεχομένου και σημασίας της θρησκευτικής γνώσης, ζ) Η λειτουργία της τάξης ως κοινότητας μάθησης μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων και της διάδρασης, αναπτύσσεται με έμφαση στη συνεργατική μάθηση, στη συζήτηση, στη συνεργασία, στη διαπραγμάτευση και στα κοινά νοήματα. Η θρησκευτική εκπαίδευση με την παιδαγωγική και διδακτική μέθοδο αλλά και με το θεολογικό περιεχόμενο της έχει πολλές δυνατότητες να εμπλαισιώσει ριζικά τη δημιουργία και καλλιέργεια κοινότητας, η οποία και ως έννοια σχετίζεται με την πίστη και την παράδοση του τόπου. Μπορεί να θεωρηθεί ως κοινότητα μάθησης στο πλαίσιο του συνεχούς διαλόγου, της ανάλυσης και βιωματικής εφαρμογής αρχών και αξιών, όπως η ελευθερία, η αγάπη, η δημοκρατία, το δικαίωμα, η ισότητα, η αυτονομία, ο σεβασμός, η αλληλεγγύη, η δικαιοσύνη, η ελπίδα κ.ά.

2. Η δομή του νέου Προγράμματος Σπουδών

Η ανάπτυξη του νέου ΠΣ στα Θρησκευτικά του Λυκείου, ακολουθεί ιεραρχικά την παρακάτω δομή:

1. Θεματικός προσανατολισμός της τάξης: Γενικός τίτλος.

2. Ειδικοί στόχοι της τάξης: Προσδιορίζουν αδρομερώς

τις μαθησιακές επιδιώξεις σε κάθε τάξη. Βασίζονται στους γενικούς σκοπούς και στους παιδαγωγικούς και εκπαιδευτικούς άξονες του Λυκείου, τους οποίους υπηρετούν και εξειδικεύουν.

3. Θεματικές Ενότητες της τάξης: Επιλεγμένες θεμελιώδεις θρησκευτικές έννοιες γύρω από τις οποίες συγκροτείται και αναπτύσσεται η μαθησιακή διαδικασία με βάση τους ειδικούς στόχους της τάξης. Κάθε βασική έννοια αποτελεί μια Θεματική Ενότητα (ΘΕ) και περιλαμβάνει πέντε (05) διδακτικά δίωρα. Στην Α΄ και τη Β΄ τάξη αντιστοιχούν από πέντε (05) βασικές έννοιες με πέντε διδακτικά δίωρα καθεμία (5Χ5 = 25), ενώ στη Γ΄ τάξη αντιστοιχούν τρεις (03) βασικές έννοιες με πέντε (04) διδακτικά δίωρα καθεμία (3Χ4 = 12).

4. Διδακτικές Ενότητες της τάξης: Σε κάθε διδακτικό δίωρο αναπτύσσεται μία επιμέρους έννοια που παράγεται απαγωγικα από τη βασική έννοια της ΘΕ, με βάση τις παιδαγωγικές έρευνες και γνώσεις για τη μέση εφηβεία, τη σχέση των νέων με τη θρησκεία και το επίπεδο του θρησκευτικού τους γραμματισμού.

5. Στο Πρόγραμμα Σπουδών για κάθε Διδακτική Ενότητα περιλαμβάνονται στις ανάλογες στήλες:

- Τα βασικά προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, που αποσαφηνίζουν όσα οι μαθητές θα πρέπει να γνωρίζουν ή να κάνουν (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις) επαρκώς μετά το τέλος του μαθήματος.
- Τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας.
- Η μέθοδος διδασκαλίας (βιωματική ή διερευνητική) και η αντίστοιχη θεματολογία των δραστηριοτήτων για κάθε στάδιο της.

Η μέθοδος διδασκαλίας, οι δραστηριότητες και το εκπαιδευτικό υλικό προσδιορίζονται αναλυτικότερα στον Οδηγό του Εκπαιδευτικού.

## Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Λυκείου

| Α΄ Τάξη<br>Θρησκεία και σύγχρονος άνθρωπος<br>(50 ώρες) | | Β΄ Τάξη<br>Θρησκεία και κοινωνία<br>(50 ώρες) | | Γ΄ Τάξη<br>Θρησκεία και σύγχρονος κόσμος<br>(24 ώρες) | |
|---|---|---|---|---|---|
| ΑΝΘΡΩΠΟΣ/ΠΡΟΣΩΠΟ | Αναζήτηση του Θεού<br>Αυτογνωσία<br>Επικοινωνία<br>Ήθος<br>Αγιότητα | ΘΕΟΣ | Αποκάλυψη<br>Δημιουργία<br>Βίωμα<br>Λύτρωση<br>Αθεΐα | ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ | Επιστήμη<br>Τεχνολογία<br>Γενετική<br>Οικολογία |
| ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ | Πίστη<br>Λατρεία<br>Προσευχή<br>Γιορτή<br>Σωτηρία | ΘΡΗΣΚΕΙΑ | Ιερότητα<br>Ανταμοιβή<br>Παράδοση<br>Μύηση<br>Ιεροσύνη/Ιερατείο | ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ | Πλούτος<br>Εργασία<br>Συμβίωση<br>Επανάσταση |
| ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ | Εκκλησία<br>Ευχαριστία<br>Ενότητα<br>Ταυτότητα<br>Όρια/νόμος | ΚΟΙΝΩΝΙΑ | Πολίτης<br>Στερεότυπα<br>Πολυπολιτισμικότητα<br>Διάλογος<br>Εκκοσμίκευση | ΟΡΑΜΑ | Ειρήνη<br>Δικαιοσύνη<br>Ευτυχία<br>Μεταμόρφωση |
| ΑΞΙΕΣ | Ελευθερία<br>Αγάπη<br>Δικαιώματα<br>Ισότητα<br>Ευθύνη | ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ | Γλώσσα<br>Μύθος<br>Έκφραση<br>Ιστορία<br>Οικουμενικότητα | | |
| ΚΑΚΟ | Θάνατος<br>Αμαρτία<br>Αδικία<br>Φανατισμός<br>Υποδούλωση/εξάρτηση | ΗΘΙΚΗ | Βιοηθική<br>Έρωτας<br>Ζωή<br>Συγχώρηση<br>Ετερότητα | | |

| **Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ**<br>(5 Θεματικές Ενότητες Χ 5 δίωρα) | |
|---|---|
| **Τίτλος τάξης** | **Θρησκεία και σύγχρονος άνθρωπος** |
| **Ειδικοί στόχοι** | Οι μαθητές να:<br>- διερευνήσουν τη θρησκευτικότητα και ιδιαίτερα τη λατρεία ως συστατικό στοιχείο της ορθόδοξης χριστιανικής Εκκλησίας και άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων που υπάρχουν στο περιβάλλον τους.<br>- μελετήσουν την επιρροή του θρησκευτικού γεγονότος στη διαμόρφωση της σύγχρονης πολιτισμικής πραγματικότητας των νέων.<br>- ερευνήσουν τη θρησκευτική διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και της ατομικής και συλλογικής ευθύνης στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.<br>- προσεγγίσουν ηθικά διλήμματα και προκλήσεις με θρησκευτικό περιεχόμενο και να τοποθετηθούν προσωπικά σε σχέση με αυτά.<br>- αντιληφθούν τη θρησκευτική και ιδιαίτερα την ορθόδοξη χριστιανική οπτική για την ύπαρξη του κακού και τις επιπτώσεις του στη ζωή τους.<br>- καλλιεργήσουν κοινωνικές δεξιότητες στο πλαίσιο της μαθησιακής κοινότητας και να συνειδητοποιήσουν τη σημασία που έχει ο διάλογος, η συνεργασία και η αλληλεγγύη.<br>- καλλιεργήσουν δεξιότητες και στάσεις επικοινωνίας, σεβασμού και αποδοχής με απώτερο στόχο τη δημιουργία αυθεντικών σχέσεων. |
| **Έννοιες** | **Άνθρωπος / πρόσωπο** (αναζήτηση του Θεού, αυτογνωσία, επικοινωνία, ήθος, αγιότητα)<br>**Θρησκευτικότητα** (πίστη, λατρεία, προσευχή, γιορτή, σωτηρία)<br>**Κοινότητα** (Εκκλησία, Ευχαριστία, ενότητα, ταυτότητα, όρια/νόμος)<br>**Αξίες** (ελευθερία, αγάπη, δικαιώματα, ισότητα, ευθύνη)<br>**Κακό** (θάνατος, αμαρτία, αδικία, φανατισμός, υποδούλωση/εξάρτηση) |

## Θ.Ε. 1 ΑΝΘΡΩΠΟΣ / ΠΡΟΣΩΠΟ

(αναζήτηση του Θεού, αυτογνωσία, επικοινωνία, ήθος, αγιότητα)

| **1.1 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ (1$^{ο}$ δίωρο)** | | | |
|---|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες | Εκπαιδευτικό Υλικό (ισχύει για όλες τις ενότητες της τάξης) |
| Οι μαθητές να:<br>- προσδιορίζουν τα κίνητρα της αναζήτησης του Θεού και τους τύπους θρησκευτικότητας στην οποία οδηγούν,<br>- ανιχνεύουν την καθολικότητα της θρησκευτικής αναζήτησης στην ιστορία των πολιτισμών και το εύρος των στάσεων ζωής του σύγχρονου ανθρώπου σε σχέση με τον Θεό. | - Αναγνώριση των κινήτρων και της καθολικότητας της πνευματικής και θρησκευτικής αναζήτησης.<br>- Έκφραση κριτικής στάσης σε θέματα θρησκευτικής αναζήτησης και πίστης.<br>- Διατύπωση επιχειρημάτων για το θέμα της αναζήτησης του Θεού με χρήση θρησκευτικών όρων. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Έκφραση εμπειρίας των μαθητών για την αναζήτηση νοήματος στη ζωή.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Θεμελιώδη υπαρξιακά ερωτήματα και η απάντηση της θρησκείας. Διαπίστωση της καθολικότητας του θρησκευτικού φαινομένου.<br>**Αναλύοντας:**<br>Ποικιλία των θρησκειών αλλά και προσωπικών υπαρξιακών τοποθετήσεων.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Τεκμηρίωση προσωπικής στάσης σε υπαρξιακά ερωτήματα με χρήση επιχειρημάτων και κατάλληλης ορολογίας. | Παραγωγή νέου, πρωτότυπου και συμβατού με το παρόν ΠΣ εκπαιδευτικού υλικού, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης φιλοσοφίας και μεθοδολογίας του, με βάση:<br>• βιβλικά, πατερικά και ιστορικά κείμενα από την Ορθόδοξη εκκλησιαστική παράδοση, τις άλλες χριστιανικές παραδόσεις, τις άλλες θρησκείες, καθώς και από την αρχαιοελληνική γραμματεία,<br>• αξιοποίηση θεολογικών, λογοτεχνικών, λαογραφικών, ιστορικών, φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών, ψυχολογικών και άλλων επιστημονικών κειμένων και δοκιμίων,<br>• αξιοποίηση ποιητικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων,<br>• αξιοποίηση ιστορικών μνημείων και έργων τέχνης, καθώς και ποικίλου εικαστικού και φωτογραφικού υλικού,<br>• αξιοποίηση αποσπασμάτων και αναφορών από τον Τύπο,<br>• αξιοποίηση των ΤΠΕ και εν γένει των πολυμεσικών εκπαιδευτικών εργαλείων (εικόνα, ήχος, διαδίκτυο),<br>• αξιοποίηση των σύγχρονων και κατάλληλων για κάθε θεματική ενότητα στρατηγικών μάθησης.<br>Στο ίδιο πλαίσιο είναι επίσης δυνατό να αξιοποιηθούν κατάλληλα επεξεργασμένα ή προσαρμοσμένα:<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από παλαιότερα |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | εγκεκριμένα διδακτικά υλικά (βιβλία και λογισμικά) του ΥΠΑΙΘ/Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από το Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από το Οπτικοακουστικό Αρχείο της ΝΕΡΙΤ: http://mam.avarchive.gr/portal<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από Συλλογές Πολιτισμικών Φορέων.<br>Περισσότερες λεπτομέρειες για το εκπαιδευτικό υλικό ανά τάξη και ανά θεματική ενότητα βλ. στον *Οδηγό για τον Εκπαιδευτικό στα Θρησκευτικά Λυκείου.* |

| **1.2 ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ (2$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διερευνούν τρόπους που οδηγούν στην αυτογνωσία (υπαρξιακή αναζήτηση, λογική, αισθήσεις),<br>- περιγράφουν πώς η αυτογνωσία περνάει μέσα από τη γνώση του άλλου, του κόσμου, του Θεού,<br>- αναζητούν δυνατότητες συμφιλίωσης με τον εαυτό, τον άλλο, τον Θεό. | - Επισήμανση τρόπων και ορίων αυτογνωσίας.<br>- Σύνδεση θρησκευτικότητας ή πίστης και αυτογνωσίας καθώς και κοινωνικοποίησης και αυτογνωσίας. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Δρόμοι που οδηγούν στην αυτογνωσία και σύνδεσή της με τη γνώση του άλλου σε ποικίλα επίπεδα.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Η συμβολή της θρησκείας στη γνώση του κόσμου και στην αυτογνωσία.<br>**Αναλύοντας:**<br>Δρόμοι αυτογνωσίας και θεογνωσίας (π.χ. λογική, αισθήσεις, βιώματα). Πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα και όρια αυτών των δρόμων. Δυνατότητα συμφιλίωσης με το άγνωστο.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Οι μαθητές συνδέουν την αυτογνωσία με την κοινωνικότητα, την αγάπη και την πηγή της αγάπης (Θεός). |

| 1.3 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (3ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- συσχετίζουν τρόπους επικοινωνίας με τον συνάνθρωπο και με τον Θεό,<br>- εντοπίζουν δρόμους επικοινωνίας με τον Θεό στον Χριστιανισμό και στις διάφορες θρησκευτικές παραδόσεις,<br>- αντιλαμβάνονται την αλληλεπιδραστική σχέση της επικοινωνίας που δημιουργείται κατά τη συνεργασία για την επίτευξη κοινών στόχων. | - Διαπίστωση των θετικών και αρνητικών συναισθημάτων και των δυσχερειών της επικοινωνίας στις ανθρώπινες σχέσεις και στις σχέσεις του ανθρώπου με τον Θεό.<br>- Συσχέτιση της επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπων ή ομάδων ανθρώπων και της επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπου και Θεού.<br>- Αξιοποίηση της συνεργασίας ως επικοινωνίας και της επικοινωνίας ως συνεργασίας. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Αποτύπωση εμπειριών για τη χαρά και τις δυσχέρειες της επικοινωνίας.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Πέρασμα από τη φιλία και τη λαχτάρα συναναστροφής στη θρησκεία ως επικοινωνία με το ιερό.<br>**Αναλύοντας:**<br>Η προσευχή, η λατρεία, η θεογνωσία και η θεολογία ως επικοινωνία στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Τρόπος ουσιαστικής επικοινωνίας: αναζητώντας ένα πρότυπο. |

| **1.4 ΗΘΟΣ (4$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- παρουσιάζουν την οργανική σύνδεση διδασκαλίας και ήθους στον Χριστιανισμό, σε άλλες θρησκείες και κοσμοθεωρίες,<br>- αναπτύσσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του χριστιανικού ήθους (πρόσωπο, αγάπη - ελευθερία),<br>- διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ ήθους, ηθικισμού και ηθικολογίας στην κοινωνική πραγματικότητα,<br>- αντιλαμβάνονται τη σημασία των κινήτρων στις ηθικές πράξεις. | - Σύνδεση διδασκαλίας και ήθους στον Χριστιανισμό και στις άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>- Διατύπωση βασικών χαρακτηριστικών του χριστιανικού ήθους.<br>- Σύγκριση ήθους, ηθικισμού και ηθικολογίας.<br>- Εκτίμηση των κινήτρων στις ηθικές πράξεις. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας:**<br>Ήθος, ηθικισμός, ηθικολογία, ηθική υποκρισία.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Ηθικές προκλήσεις του καιρού μας, διάσταση θεωρίας και πράξης. Τα κίνητρα στις ηθικές πράξεις.<br>**Διερευνώντας:**<br>Σχέση διδασκαλίας (πεποιθήσεων) και ήθους σε φιλοσοφίες, ιδεολογίες, θρησκείες.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Βασικές αρχές του χριστιανικού ήθους (αγάπη - ελευθερία), σύνδεση με τη θεολογική διδασκαλία και με την κοινωνική πραγματικότητα.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Κίνητρα και ηθικά διλήμματα και διαμόρφωση προσωπικών στάσεων. |

| **1.5 ΑΓΙΟΤΗΤΑ (5ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- παρουσιάζουν την έννοια της αγιότητας όπως νοείται στη χριστιανική διδασκαλία,<br>- επισημαίνουν την ποικιλία χαρακτηριστικών της αγιότητας στη ζωή και στο έργο αγίων προσώπων-προτύπων,<br>- συνδέουν την αγιότητα με εμπειρίες της καθημερινότητάς τους. | - Διατύπωση της χριστιανικής ερμηνείας της αγιότητας.<br>- Διαπίστωση της ποικιλίας χαρακτηριστικών στοιχείων αγιότητας.<br>- Αναγνώριση όψεων αγιότητας στην καθημερινότητά τους. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Ο ιδανικός άνθρωπος, ο ήρωας, ο άγιος.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Χαρακτηριστικά και ποικίλες μορφές αγιότητας.<br>**Αναλύοντας:**<br>Η αγιότητα στον Χριστιανισμό.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η αγιότητα στην καθημερινή ζωή. |

**Θ.Ε. 2 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ**
(πίστη, λατρεία, προσευχή, γιορτή, σωτηρία)

| **2.1 ΠΙΣΤΗ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- προσδιορίζουν την πίστη στον Θεό ως σχέση εμπιστοσύνης,<br>- αντιλαμβάνονται τη δυναμική της πίστης στον Θεό,<br>- συσχετίζουν την πίστη στον Τριαδικό Θεό με την ελπίδα και την αγάπη. | - Ερμηνεία του φαινόμενου της πίστης στον Θεό στις καθημερινές σχέσεις.<br>- Ανάλυση της δυναμικής κατάστασης της πίστης στον Θεό.<br>- Προσδιορισμός της σχέσης πίστης, ελπίδας, αγάπης. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Εμπειρίες σχετικές με την εμπιστοσύνη σε πρόσωπα ή θεσμούς. Η πίστη ως κοινωνικό γεγονός.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Η πίστη στον Τριαδικό Θεό ως προσωπική σχέση εμπιστοσύνης.<br>**Αναλύοντας:**<br>Διάκριση των εννοιών της πίστης και της ιδεολογίας.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Σύζευξη πίστης και αγάπης στον χώρο της κοινωνίας. |

| **2.2 ΛΑΤΡΕΙΑ (2ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- επισημαίνουν τη λατρεία ως συστατικό στοιχείο της θρησκευτικότητας,<br>- αναγνωρίζουν βασικά χαρακτηριστικά της λατρείας στη δική τους πίστη αλλά και σε θρησκείες του περιβάλλοντός τους,<br>- συνδέουν τους λατρευτικούς κύκλους της ορθόδοξης λατρείας με την καθημερινότητά τους,<br>- αναλύουν την έννοια του χριστιανικού λατρευτικού χρόνου ως εικόνας της Βασιλείας του Θεού. | - Αναγνώριση στοιχείων λατρείας στην καθημερινή ζωή.<br>- Χρήση βασικών όρων της λατρευτικής γλώσσας των μονοθεϊστικών θρησκειών.<br>- Αναγνώριση της μεταμορφωτικής δυναμικής της λατρείας. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας:**<br>Σύγχρονα είδωλα και στοιχεία λατρείας προς αυτά.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η λατρεία ως αναπόσπαστο στοιχείο της θρησκείας.<br>**Διερευνώντας:**<br>Γνωριμία με τη λατρεία στις μονοθεϊστικές θρησκείες.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Οι λατρευτικοί κύκλοι της Ορθόδοξης Εκκλησίας και η «λειτουργία μετά τη Λειτουργία».<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η λατρεία στην προοπτική του σήμερα και των εσχάτων. |

| **2.3 ΠΡΟΣΕΥΧΗ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- περιγράφουν την προσευχή ως βαθύτερη ανάγκη επικοινωνίας με τον Θεό και έκφραση αγάπης προς όλους,<br>- συνδέουν την προσευχή με θεμελιώδεις υπαρξιακές ανάγκες του ανθρώπου,<br>- περιγράφουν τη μεταμορφωτική δυναμική της προσευχής σύμφωνα με την ορθόδοξη χριστιανική παράδοση,<br>- ερμηνεύουν διάφορους τρόπους προσευχής ως προσωπικό διάλογο και σχέση με τον Θεό. | - Αναγνώριση της προσευχής ως ανάγκης του ανθρώπου.<br>- Περιγραφή εμπειριών του μεταμορφωτικού χαρακτήρα της προσευχής.<br>- Αναγνώριση της προσευχής ως τρόπου επικοινωνίας των ανθρώπων με τον Θεό και μεταξύ τους. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Προσωπικές εμπειρίες επικοινωνίας με όσους αγαπάμε, επιθυμούμε, έχουμε ανάγκη.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Η προσευχή ως σχέση και επικοινωνία με τον Θεό.<br>**Αναλύοντας:**<br>Τρόποι και είδη προσευχής (ευχαριστία, αίτηση, μετάνοια, δοξολογία / κοινή-ατομική, τυπική-αυθόρμητη, αδιάλειπτη προσευχή).<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η προσευχή ως μεταμορφωτική δύναμη στην ορθόδοξη παράδοση. |

| 2.4 ΓΙΟΡΤΗ (4ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αντιλαμβάνονται το περιεχόμενο του εορτασμού στην Ορθόδοξη Εκκλησία και στις θρησκευτικές κοινότητες του περιβάλλοντός τους,<br>- ανιχνεύουν τη θρησκευτική διάσταση των χριστιανικών γιορτών και τις ποικίλες εκφράσεις τοπικής λαϊκής θρησκευτικότητας,<br>- αντιλαμβάνονται τη γιορτή της θρησκευτικής κοινότητας ως χαρά στο πλαίσιο της οποίας μοιράζονται και σφυρηλατούνται δεσμοί. | - Ερμηνεία της θεολογικής διάστασης της γιορτής και της αργίας.<br>- Διατύπωση της θρησκευτικής διάστασης των γιορτών στην Ορθόδοξη Εκκλησία και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>- Αξιολόγηση των εκφράσεων της λαϊκής θρησκευτικότητας με κριτήριο το θεολογικό νόημα της γιορτής. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Η σημασία της γιορτής στην προσωπική και κοινωνική ζωή των μαθητών.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Ο εορτασμός σε εβδομαδιαία και ετήσια βάση στην Ορθόδοξη Εκκλησία.<br>**Αναλύοντας:**<br>Οι γιορτές στην Ορθόδοξη Εκκλησία, στις άλλες χριστιανικές παραδόσεις και στις μονοθεϊστικές θρησκείες.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Κριτική προσέγγιση της λαϊκής θρησκευτικότητας. |

| **2.5 ΣΩΤΗΡΙΑ (5ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- προσδιορίζουν την έννοια της σωτηρίας στον Χριστιανισμό και στις θρησκευτικές παραδόσεις του περιβάλλοντός τους,<br>- προβληματίζονται για τη σωτηρία και την τιμωρία σε σχέση με την αγάπη του Θεού,<br>- τοποθετούνται κριτικά στο ζήτημα της ατομικής σωτηρίας σε σχέση με τη Βασιλεία του Θεού. | - Παρουσίαση των δρόμων σωτηρίας στις θρησκείες.<br>- Σύνδεση της αγάπης του Θεού με τη σωτηρία των ανθρώπων στον Χριστιανισμό.<br>- Ανάλυση των εννοιών της ατομικότητας και συλλογικότητας ως προς τη σωτηρία. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Ιστορίες «σωτηρίας» από την ιστορία και την καθημερινή ζωή.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Απαντήσεις της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης και άλλων χριστιανικών παραδόσεων και θρησκειών για τη σωτηρία.<br>**Αναλύοντας:**<br>Διαφορετικές θεωρήσεις σωτηρίας στη χριστιανική παράδοση: συλλογική ή ατομική, πίστη ή έργα, νόμος ή χάρη, σχέση σωτηρίας και τιμωρίας.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η χρήση της έννοιας «σωτηρία» στην τρέχουσα επικαιρότητα και η θεολογική σημασιοδότησή της. |

**Θ.Ε. 3 ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ**
(Εκκλησία, Ευχαριστία, ενότητα, ταυτότητα, όρια/νόμος)

| **3.1 ΕΚΚΛΗΣΙΑ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- περιγράφουν την έννοια «Εκκλησία» και τους τρόπους έκφρασης και λειτουργίας της,<br>- αναγνωρίζουν την Ορθόδοξη Εκκλησία ως «λατρευτική κοινότητα» και τη συμβολική και εικονική γλώσσα της,<br>- ερμηνεύουν την Εκκλησία με βάση το σχετικό άρθρο του Συμβόλου της Πίστης. | - Προσδιορισμός της έννοιας «Εκκλησία» και του περιεχομένου της.<br>- Ερμηνεία του άρθρου της Πίστης (Εις Μίαν, Αγίαν, Καθολικήν και Αποστολικήν…).<br>- Διατύπωση παραδειγμάτων της συμβολικής και εικονικής γλώσσας αναφορικά με την Εκκλησία. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Η Εκκλησία και τα εκκλησιαστικά σύμβολα.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η Εκκλησία ως λατρευτική κοινότητα.<br>**Διερευνώντας:**<br>Χαρακτηριστικά της πρώτης Εκκλησίας.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Η Εκκλησία στο Σύμβολο της Πίστης.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η Εκκλησία σήμερα. |

| **3.2 ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ (2$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αναγνωρίζουν τη Θεία Ευχαριστία ως θυσία και βασικό στοιχείο συγκρότησης του σώματος της Εκκλησίας ως πρόγευση και αναλαμπή της Βασιλείας του Θεού,<br>- προσδιορίζουν τη σημασία της σχέσης Ευχαριστίας και κόσμου. | - Εξοικείωση με τη συμβολική γλώσσα και με τα νοήματα της Θείας Ευχαριστίας.<br>- Συσχέτιση της Θείας Ευχαριστίας με τη μεταμόρφωση και αλλαγή του κόσμου. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Επίπεδα έκφρασης της Ευχαριστίας στην ιστορία και στην καθημερινότητα.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Εξιλέωση, σταυρική θυσία, Θεία Ευχαριστία.<br>**Αναλύοντας:**<br>Η Εκκλησία ως ευχαριστιακή σύναξη.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Ο ευχαριστιακός τρόπος ζωής. |

| **3.3 ΕΝΟΤΗΤΑ (3° δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- ανιχνεύουν το όραμα της ενότητας των ανθρώπων στο περιβάλλον τους,<br>- προσδιορίζουν την ενότητα ως χαρακτηριστικό της χριστιανικής κοινότητας η οποία πραγματώνεται μέσω των μυστηρίων της Εκκλησίας,<br>- αναγνωρίζουν την αγάπη ως πρόταση για την επίτευξη ενότητας. | - Τεκμηρίωση της επίτευξης της ενότητας μέσω των μυστηρίων στην εκκλησιαστική κοινότητα.<br>- Αναγνώριση της αγάπης ως πηγής ενότητας.<br>- Ανάλυση του οράματος της ενότητας των ανθρώπων για τον κόσμο ολόκληρο. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Μοναξιά / αποξένωση και συντροφικότητα.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Προκλήσεις και δυσκολίες ενότητας και η ευθύνη της θρησκείας.<br>**Διερευνώντας:**<br>Η ενότητα στην εκκλησιαστική κοινότητα μέσα από το Βάπτισμα και την Ευχαριστία.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Παραδείγματα ειρηνικής συνύπαρξης διάφορων χριστιανικών και θρησκευτικών κοινοτήτων.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η ενότητα ως πρόταση υπέρβασης του ατομισμού. |

| **3.4 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ (4$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αξιολογούν τη θρησκευτική ταυτότητα ως παράγοντα που επηρεάζει τις επιλογές των ανθρώπων,<br>- αναλύουν πώς ο άνθρωπος πραγματώνεται ως πρόσωπο στην Εκκλησία,<br>- αναγνωρίζουν τις διαφορές των προσώπων ως στοιχείο πολιτισμικής ποικιλίας. | - Σύνδεση της θρησκευτικής ταυτότητας με την ιδιοπροσωπία.<br>- Ανάλυση της έννοιας του προσώπου όπως προκύπτει από τη θεολογία της ορθόδοξης παράδοσης.<br>- Διατύπωση κριτηρίων αξιολόγησης των σχέσεων με τους άλλους. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Χαρίσματα που έχουν οι μαθητές ως μοναδικές και ανεπανάληπτες προσωπικότητες.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Η έννοια του προσώπου στη χριστιανική θεολογία και ανθρωπολογία.<br>**Αναλύοντας:**<br>Το άνοιγμα του προσώπου προς τον άλλον.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Οι διαφορές των προσώπων ως στοιχείο πολιτισμού και ποικιλομορφίας. |

| **3.5 ΟΡΙΑ / ΝΟΜΟΣ (5$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αναγνωρίζουν τα όρια ως στοιχείο λειτουργίας και ζωής της κοινότητας,<br>- ανιχνεύουν τις διάφορες μορφές ορίων και νόμων σε θρησκευτικά και κοινωνικά πλαίσια,<br>- τοποθετούνται προσωπικά σε σχέση με τα όρια της θρησκευτικής πίστης. | - Αναγνώριση ορίων και νόμων σε θρησκευτικά και κοινωνικά πλαίσια.<br>- Κατανόηση του νόμου ως συνεκτικού στοιχείου της θρησκευτικής κοινότητας.<br>- Διατύπωση επιχειρημάτων για τα όρια στη θρησκεία. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Οι συνέπειες της μη τήρησης των νόμων / ορίων σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Νόμος και όρια στις θρησκείες.<br>**Αναλύοντας:**<br>Τα όρια ως παράγοντας ελευθερίας.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Νόμος Θεού και νόμος ανθρώπων. |

**Θ.Ε. 4 ΑΞΙΕΣ**

(ελευθερία, αγάπη, δικαιώματα, ισότητα, ευθύνη)

| **4.1 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διαπιστώνουν τη σημασία της ελευθερίας ως θεμελιώδους γνωρίσματος του ανθρώπινου προσώπου στη χριστιανική ανθρωπολογία,<br>- εξηγούν τη σχέση Θεού και ελευθερίας στον Χριστιανισμό,<br>- αποσαφηνίζουν την ασκητική και κοινωνική διάσταση της ελευθερίας. | - Έκφραση επιχειρημάτων περί της ελευθερίας ως θεμελιώδους γνωρίσματος του Χριστιανισμού και του Θεού ως ελευθερωτή στην Αγία Γραφή.<br>- Ανάλυση της ελευθερίας ως διαρκούς προσωπικού και κοινωνικού αγώνα. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Το αίτημα της ελευθερίας σε διάφορες καταστάσεις.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η αναίρεση της ελευθερίας και οι συνέπειές της.<br>**Διερευνώντας:**<br>Το αυτεξούσιο ως βάση της χριστιανικής ανθρωπολογίας.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Ο Θεός ως ελευθερωτής και πηγή ελευθερίας.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η ελευθερία ως προσωπική επιλογή και ως κοινωνική κατάσταση. |

| **4.2 ΑΓΑΠΗ (2ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- διακρίνουν τρόπους έκφρασης της αγάπης στις διάφορες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>- ανιχνεύουν τη σχέση αγάπης και εγωισμού,<br>- κατανοούν την αγάπη ως πρόταση τρόπου ζωής στον Χριστιανισμό,<br>- διερευνούν τις διδασκαλίες άλλων θρησκειών για την αγάπη. | - Παρουσίαση με παραδείγματα των τρόπων έκφρασης της αγάπης στις διάφορες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>- Ανάλυση της σχέσης αγάπης και εγωισμού με θεολογικούς όρους στον Χριστιανισμό.<br>- Παρουσίαση της διδασκαλίας του Χριστιανισμού και των άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για την αγάπη. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Τρόποι έκφρασης της αγάπης.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Αγάπη και εγωισμός με βάση τη χριστιανική θεολογία.<br>**Αναλύοντας**:<br>Η αγάπη στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκείες.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Προσωπικές απόψεις για συγκεκριμένα πρότυπα αγάπης. |

**4.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (3$^{ο}$ δίωρο)**

| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
|---|---|---|
| Οι μαθητές να:<br>- εντοπίζουν τη σχέση της χριστιανικής παράδοσης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ατομικών και κοινωνικών),<br>- εντοπίζουν την κοινωνική και πνευματική διάσταση του αγώνα για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,<br>- αναλύουν ζητήματα ανθρώπινων δικαιωμάτων στις διδασκαλίες και πρακτικές των θρησκειών. | - Αναγνώριση της σχέσης Αγίας Γραφής και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.<br>- Αξιολόγηση του πνευματικού και κοινωνικού χαρακτήρα του αγώνα για τα δικαιώματα.<br>- Επισήμανση της σημασίας των δικαιωμάτων σε άλλες θρησκείες.<br>- Διατύπωση προσωπικής θέσης σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Ανθρώπινα δικαιώματα και καθημερινότητα.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Περιπτώσεις σεβασμού και καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.<br>**Διερευνώντας:**<br>Αναφορές στη σχέση του Χριστιανισμού με τα ανθρώπινα δικαιώματα.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Θρησκευτικά δικαιώματα στον σύγχρονο κόσμο - διδασκαλίες και πρακτικές των θρησκειών.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Προσωπική τοποθέτηση έναντι της προάσπισης αλλά και της καταπάτησης των δικαιωμάτων. |

| 4.4 ΙΣΟΤΗΤΑ (4ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- επισημαίνουν στοιχεία ισότητας και ανισότητας στην κοινωνία και στην ιστορία,<br>- παρουσιάζουν θέσεις του Χριστιανισμού και των άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για την εξάλειψη της κοινωνικής αδικίας και ανισότητας,<br>- συνδέουν κριτικά την κοινωνική έννοια της ισότητας με τη χριστιανική έννοια της αδελφοσύνης. | - Έκφραση επιχειρημάτων έναντι των ανισοτήτων με βάση τη χριστιανική διδασκαλία.<br>- Κατανόηση της ισότητας ως έκφρασης αδελφοσύνης αλλά και ποικιλομορφίας. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρ βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Ισότητα και ανισότητα στην ανθρώπινη κοινωνία.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η ισότητα στον Χριστιανισμό και στο κοινων γίγνεσθαι.<br>**Διερευνώντας:**<br>Θρησκευτικές προσωπικότητες στον αγώνα γ την ισότητα.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Σύγχρονα ζητήματα ισότητας σε σχέση με τι θρησκείες.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Προσωπική τοποθέτηση για την ευθύνη των πιστών σε ζητήματα ισότητας και ανισότητα |

| **4.5 ΕΥΘΥΝΗ (5$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- συνδέουν τα δικαιώματα με την ευθύνη,<br>- περιγράφουν δυνατότητες ανάπτυξης υπευθυνότητας και ανάληψης ευθυνών σε καταστάσεις της ζωής τους,<br>- τοποθετούνται κριτικά απέναντι στη χριστιανική αντίληψη περί ευθύνης προς τον άλλο. | - Αναγνώριση της σχέσης ευθύνης και δικαιωμάτων.<br>- Επισήμανση κοινωνικών και ατομικών ζητημάτων όπου απαιτείται ανάληψη ευθύνης.<br>- Τοποθέτηση έναντι της χριστιανικής παράδοσης για τον άλλο. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Δικαιώματα και ευθύνες.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Η ευθύνη στη θρησκεία.<br>**Αναλύοντας:**<br>Η χριστιανική αντίληψη της ευθύνης (Θεός-άνθρωπος-κόσμος).<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Ατομική και συλλογική ευθύνη. Η ευθύνη στον Χριστιανισμό. |

**Θ.Ε. 5 ΚΑΚΟ**

(θάνατος, αμαρτία, αδικία, φανατισμός, υποδούλωση/εξάρτηση)

| **5.1 ΘΑΝΑΤΟΣ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- περιγράφουν τον θάνατο ως χωρισμό,<br>- ερμηνεύουν τον θάνατο και την Ανάσταση στη χριστιανική διδασκαλία,<br>- αναστοχάζονται την αντιμετώπιση του θανάτου ως στοιχείου της ζωής στη θρησκεία. | - Ερμηνεία του θανάτου ως χωρισμού.<br>- Σύνδεση του θανάτου με το κακό και την αμαρτία.<br>- Ερμηνεία του θανάτου υπό το πρίσμα της Ανάστασης σύμφωνα με τη χριστιανική πίστη και διδασκαλία.<br>- Συσχέτιση της αντιμετώπισης του θανάτου σε σχέση με τη ζωή στο πλαίσιο της θρησκείας. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Εμπειρίες χωρισμού και απουσίας.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Θάνατος στη φύση, στη μυθολογία, στη λογοτεχνία, στην τέχνη, στον σύγχρονο στοχασμό.<br>**Διερευνώντας:**<br>Θάνατος και Ανάσταση στα βιβλικά και πατερικά κείμενα.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Ο θάνατος στη θεολογική και θρησκευτική γλώσσα.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Ο θάνατος ως στοιχείο της ζωής. |

| **5.2 ΑΜΑΡΤΙΑ (2ᵒ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διαπιστώνουν ότι στον Χριστιανισμό η αμαρτία νοείται ως αποτυχία σχέσης,<br>- συσχετίζουν την αμαρτία με τη διδασκαλία της Εκκλησίας για την εικόνα του Θεού,<br>- συσχετίζουν κριτικά την αμαρτία με τις συνέπειές της και την ενοχή, καθώς και με τη μετάνοια ως αντίδοτό της. | - Ερμηνεία της αμαρτίας ως αποτυχίας σχέσης.<br>- Ανάλυση των επιπτώσεων της αμαρτίας σε διάφορα επίπεδα (κοινωνικό - προσωπικό - περιβάλλοντος).<br>- Διαπίστωση της σχέσης μεταξύ αμαρτίας, ενοχής και μετάνοιας. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Αστοχίες και αποτυχίες στην καθημερινότητα.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Θεολογική διερεύνηση της έννοιας της αμαρτίας.<br>**Διερευνώντας:**<br>Η αντιμετώπιση της αμαρτίας και της ενοχής σε διαφορετικούς πολιτισμούς και θρησκείες.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Θεολογική κατανόηση της αμαρτίας στο βιβλικό πλαίσιο και στην πατερική παράδοση. Η μετάνοια ως αντίδοτο της αμαρτίας στον Χριστιανισμό.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η αμαρτία σε σχέση με την ανθρώπινη ελευθερία. |

| **5.3 ΑΔΙΚΙΑ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αναγνωρίζουν τις ηθικές προεκτάσεις της αδικίας,<br>- επισημαίνουν τις κοινωνικές προεκτάσεις του κηρύγματος του Χριστού,<br>- προβληματίζονται γύρω από το ερώτημα της θεοδικίας,<br>- ευαισθητοποιούνται σε ζητήματα αδικίας με θρησκευτικά κριτήρια. | - Σύνδεση της δικαιοσύνης με τον Χριστό.<br>- Διατύπωση επιχειρημάτων σχετικών με τη θεοδικία.<br>- Κριτική στάση σε ζητήματα αδικίας με θρησκευτικά κριτήρια. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Δίκαιο και άδικο.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Ο Θεός και η αδικία στον κόσμο (θεοδικία).<br>**Αναλύοντας:**<br>Ο Χριστός (ως συμπαραστάτης των αδικημένων και ως πηγή δικαιοσύνης) και οι Πατέρες έναντι της αδικίας.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Θρησκευτικές παραδόσεις και διαχείριση της αδικίας. |

| 5.4 ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ (4ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διακρίνουν τα αίτια και τις μορφές του θρησκευτικού φανατισμού,<br>- επισημαίνουν κριτικά τις διαφορές μεταξύ της πίστης και του φανατισμού,<br>- εκτιμούν τη θέση του Χριστιανισμού για την υπέρβαση φαινομένων φανατισμού και την καλλιέργεια στάσεων κατανόησης και αποδοχής του άλλου. | - Αναγνώριση του θρησκευτικού φανατισμού ως πολυεπίπεδου φαινομένου.<br>- Περιγραφή και αξιολόγηση των συνεπειών του θρησκευτικού φανατισμού.<br>- Διατύπωση τρόπων υπέρβασης του φανατισμού γενικότερα.<br>- Η θέση του Χριστιανισμού για τον φανατισμό | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Περιγράφοντας:**<br>Φαινόμενα φανατισμού.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Τα αίτια και η διαδικασία γέννησης του θρησκευτικού φανατισμού.<br>**Διερευνώντας:**<br>Περιπτώσεις θρησκευτικού φανατισμού.<br>**Αναπλαισιώνοντας:**<br>Διαφορά πίστης και φανατισμού. Η θέση του Χριστιανισμού.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Επιχειρηματολογία για την αντιμετώπιση του φανατισμού. |

| 5.5 ΥΠΟΔΟΥΛΩΣΗ / ΕΞΑΡΤΗΣΗ (5ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- εμβαθύνουν στο θεολογικό περιεχόμενο των εννοιών εξάρτηση, υποδούλωση, ελευθερία,<br>- διακρίνουν τα όρια ανάμεσα στην αφοσίωση και στην εξάρτηση στον Χριστιανισμό,<br>- προσεγγίζουν κριτικά σύγχρονα φαινόμενα εξάρτησης ως μορφές υποδούλωσης στο κακό. | - Ερμηνεία των εννοιών εξάρτηση και υποδούλωση ως προς την «εν Χριστώ» ελευθερία.<br>- Διερεύνηση των ορίων μεταξύ της αφοσίωσης και εξάρτησης σε θρησκευτικό πλαίσιο.<br>- Ερμηνεία σύγχρονων φαινομένων εξάρτησης με χρήση θρησκευτικών όρων. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα παρακάτω:<br>**Βιώνοντας:**<br>Σύγχρονες μορφές εξάρτησης και δουλείας.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Αφοσίωση και εξάρτηση στον Χριστιανισμό.<br>**Αναλύοντας:**<br>Σχέσεις εξάρτησης, σχέσεις ελευθερίας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές αντιλήψεις.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Θεολογικά επιχειρήματα για την αντιμετώπιση σύγχρονων φαινομένων δουλείας. |

| **Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ**<br>(5 Θεματικές Ενότητες Χ 5 δίωρα) | |
|---|---|
| **Τίτλος τάξης** | **Θρησκεία και κοινωνία** |
| **Ειδικοί στόχοι** | Οι μαθητές:<br>1. Να ανακαλύψουν απαντήσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών σε κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν στη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό, τον κόσμο και τον συνάνθρωπο.<br>2. Να διερευνήσουν αντιλήψεις και στάσεις, οι οποίες έχουν αφετηρία θρησκευτικές πεποιθήσεις για τον Θεό, τον κόσμο και τον άνθρωπο, στο περιβάλλον τους και στον εαυτό τους.<br>3. Να προσεγγίσουν κριτικά τον ρόλο των θρησκειών στη διαμόρφωση πεποιθήσεων, ιδεολογιών, αξιών και στερεοτύπων σε ομάδες και πρόσωπα.<br>4. Να εξετάσουν ηθικά ζητήματα που αφορούν στη ζωή και τη συνύπαρξη, να διατυπώσουν προσωπικές απόψεις και να αναπλαισιώσουν τη στάση τους.<br>5. Να διαπιστώσουν την ανάγκη για συνύπαρξη, αλληλογνωριμία, καταλλαγή και συνεργασία μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικές ή χωρίς θρησκευτικές πεποιθήσεις.<br>6. Να αναπτύξουν επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες στο πλαίσιο της μαθησιακής κοινότητας σε επίπεδο θρησκευτικό, υπαρξιακό, αξιακό και ηθικό. |
| **Έννοιες** | **Θεός** (Αποκάλυψη, δημιουργία, βίωμα, λύτρωση, αθεΐα)<br>**Θρησκεία** (ιερότητα, ανταμοιβή, παράδοση, μύηση, ιεροσύνη/ιερατείο)<br>**Κοινωνία** (πολίτης, στερεότυπα, πολυπολιτισμικότητα, διάλογος, εκκοσμίκευση)<br>**Πολιτισμός** (γλώσσα, μύθος, έκφραση, ιστορία, οικουμενικότητα)<br>**Ηθική** (βιοηθική, έρωτας, ζωή, συγχώρηση, ετερότητα) |

**ΘΕ 1: ΘΕΟΣ**
(Αποκάλυψη, δημιουργία, βίωμα, λύτρωση, αθεΐα)

| **1.1 ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ (1$^{ο}$ δίωρο)** | | | |
|---|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες | Εκπαιδευτικό Υλικό (ισχύει για όλες τις ενότητες της τάξης) |
| Οι μαθητές να:<br>- προσδιορίζουν το νόημα που δίνει ο Χριστιανισμός στην αποκάλυψη του Θεού ως πηγή της πίστης,<br>- πληροφορούνται για διδασκαλίες θρησκειών σχετικά με την αποκάλυψη του Θεού,<br>- αξιολογούν θεωρήσεις των πιστών για την αποκάλυψη του Θεού και το νόημα που της αποδίδουν στην προσωπική τους ζωή,<br>- εκφράζουν προσωπικές σκέψεις σχετικά με την αποκάλυψη του Θεού. | - Παρουσίαση του νοήματος της αποκάλυψης του Θεού στον Χριστιανισμό.<br>- Κριτική των θέσεων των πιστών για την αποκάλυψη του Θεού και του νοήματος που της αποδίδουν στην προσωπική τους ζωή. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας:**<br>Αποκαλύψεις στη ζωή των ανθρώπων.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Η αποκάλυψη του Θεού στον Χριστιανισμό και στις άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>**Αναλύοντας:**<br>Το νόημα της Αποκάλυψης στον Χριστιανισμό και στις αποκαλυπτικές θρησκείες.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Η σημασία που έχουν στη ζωή των πιστών οι πεποιθήσεις τους για την αποκάλυψη. | Παραγωγή νέου, πρωτότυπου και συμβατού με το παρόν ΠΣ εκπαιδευτικού υλικού, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης φιλοσοφίας και μεθοδολογίας του, με βάση:<br>• βιβλικά, πατερικά και ιστορικά κείμενα από την Ορθόδοξη εκκλησιαστική παράδοση, τις άλλες χριστιανικές παραδόσεις, τις άλλες θρησκείες, καθώς και από την αρχαιοελληνική γραμματεία,<br>• αξιοποίηση θεολογικών, λογοτεχνικών, λαογραφικών, ιστορικών, φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών, ψυχολογικών και άλλων επιστημονικών κειμένων και δοκιμίων,<br>• αξιοποίηση ποιητικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων,<br>• αξιοποίηση ιστορικών μνημείων και έργων τέχνης, καθώς και ποικίλου εικαστικού και φωτογραφικού υλικού,<br>• αξιοποίηση αποσπασμάτων και αναφορών από τον Τύπο,<br>• αξιοποίηση των ΤΠΕ και εν γένει των πολυμεσικών εκπαιδευτικών εργαλείων |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | (εικόνα, ήχος, διαδίκτυο),<br>• αξιοποίηση των σύγχρονων και κατάλληλων για κάθε θεματική ενότητα στρατηγικών μάθησης.<br>Στο ίδιο πλαίσιο είναι επίσης δυνατό να αξιοποιηθούν κατάλληλα επεξεργασμένα ή προσαρμοσμένα:<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από παλαιότερα εγκεκριμένα διδακτικά υλικά (βιβλία και λογισμικά) του ΥΠΑΙΘ/Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από το Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από το Οπτικοακουστικό Αρχείο της ΝΕΡΙΤ: http://mam.avarchive.gr/portal<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από Συλλογές Πολιτισμικών Φορέων.<br>Περισσότερες λεπτομέρειες για το εκπαιδευτικό υλικό ανά τάξη και ανά θεματική ενότητα βλ. στον *Οδηγό για τον Εκπαιδευτικό στα Θρησκευτικά Λυκείου*. |

| **1.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (2ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αναγνωρίζουν τη χριστιανική προσέγγιση για τη δημιουργία του κόσμου,<br>- εξετάζουν πεποιθήσεις άλλων θρησκειών, παραδόσεων ή φιλοσοφικών παραδοχών για την προέλευση του κόσμου,<br>- εκφράζουν απόψεις για την ευθύνη του ανθρώπου απέναντι στη δημιουργία. | - Κατανόηση της σημασίας της χριστιανικής διδασκαλίας για τη δημιουργία του κόσμου εκ του μηδενός.<br>- Ερμηνεία της χριστιανικής θέσης για τη δημιουργία του ανθρώπου «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν» Θεού.<br>- Παράθεση διαφορετικών θρησκευτικών αντιλήψεων για το θέμα της δημιουργίας. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Το κοσμοείδωλο της δημιουργίας στην Παλαιά Διαθήκη. Δημιουργός και δημιούργημα.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Αντιλήψεις για τη δημιουργία και την προέλευση του κόσμου στις θρησκείες.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η δημιουργία του κόσμου εκ του μηδενός και η δημιουργία του ανθρώπου «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν» Θεού.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Οι αντιλήψεις για την προέλευση του κόσμου ως παράγοντας πίστης προς τον Θεό. Συνθέσεις και αντιθέσεις στο ζήτημα της δημιουργίας.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Η ευθύνη του ανθρώπου έναντι της δημιουργίας. |

| **1.3 ΒΙΩΜΑ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- ανιχνεύουν την έκφραση της θρησκευτικής εμπειρίας στην πίστη, στη ζωή και στη λατρεία στον Χριστιανισμό,<br>- διερευνούν την αποτύπωση της θρησκευτικής εμπειρίας σε διάφορες θρησκείες,<br>- παρουσιάζουν εμπειρίες και βιώματα ιερών προσώπων γύρω από την παρουσία του Θεού στον κόσμο,<br>- εξετάζουν τον μυστικισμό ως βίωση της εμπειρίας του θείου. | - Αποτύπωση με παραδείγματα της ποικιλίας των τρόπων έκφρασης των θρησκευτικών εμπειριών.<br>- Ερμηνεία θρησκευτικών εμπειριών και βιωμάτων.<br>- Παρουσίαση της αλληλεπίδρασης μεταξύ πίστης και βιώματος. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Εμπειρίες της ζωής και θρησκευτικές εμπειρίες (διαφορές και ομοιότητες).<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Οι συνέπειες και οι επιδράσεις που επιφέρουν τα θρησκευτικά βιώματα στις συλλογικότητες των θρησκειών, στη ζωή των πιστών, στη λαϊκή παράδοση και στον ευρύτερο πολιτισμό.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η αλληλεπίδραση μεταξύ θρησκευτικής πίστης και θρησκευτικού βιώματος.<br>Διδασκαλίες και πρακτικές του μυστικισμού ως αναζήτηση και εμπειρία του Θεού.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Θρησκευτικά βιώματα και εμπειρίες από τον χώρο του Χριστιανισμού.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Σύγχρονες εκφράσεις του θρησκευτικού βιώματος και ο ρόλος τους στη θρησκεία και στον κόσμο. |

| 1.4 ΛΥΤΡΩΣΗ (4ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αναγνωρίζουν τον Χριστιανισμό ως πηγή ελπίδας, σωτηρίας και λύτρωσης για τους ανθρώπους,<br>- διερευνούν τα αίτια περιπτώσεων θρησκευτικού μεσσιανισμού,<br>- νοηματοδοτούν το περιεχόμενο του όρου λύτρωση στον Χριστιανισμό,<br>- εξετάζουν την προσμονή της λύτρωσης, όπως τη βιώνουν οι πιστοί στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις. | - Παρουσίαση της διδασκαλίας του Χριστιανισμού για τη λύτρωση.<br>- Ερμηνεία της λύτρωσης ως πηγής ελπίδας και σωτηρίας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές αντιλήψεις<br>- Παράθεση θρησκευτικών αντιλήψεων για το θέμα της λύτρωσης. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Η λύτρωση στη θρησκεία και στην καθημερινή ζωή.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Προσεγγίσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για τη λύτρωση και συσχέτισή τους με τις προσδοκίες των ανθρώπων στην καθημερινή τους ζωή.<br>**Διερευνώντας**:<br>Περιπτώσεις κινημάτων ή τάσεων μεσσιανισμού στην ιστορία της θρησκείας και στην εποχή μας.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Η λύτρωση στον Χριστιανισμό.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Διαφορετικές εκφάνσεις της προσδοκίας των πιστών για λύτρωση. |

| 1.5 ΑΘΕΪΑ (5ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διερευνούν το φαινόμενο της αθεΐας ως άρνηση/απόρριψη ή ως αδιαφορία για τον Θεό,<br>- αναλύουν μορφές αθεΐας σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο,<br>- αναγνωρίζουν την αθεΐα ως επιλογή και στάση. | - Προσδιορισμός του φαινομένου της αθεΐας.<br>- Παρουσίαση μορφών αθεΐας που εκδηλώνονται ως κοσμοθεωρία και ως στάση ζωής.<br>- Ανάλυση αθεϊστικών θέσεων με θρησκευτικούς όρους. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Οι έννοιες της απιστίας και της δυσπιστίας.<br>Οριοθέτηση της έννοιας της αθεΐας ως κοσμοθεωρίας και ως στάσης ζωής.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Η αθεΐα ως κοσμοθεωρία και στάση ζωής.<br>Συμπεριφορές και στάσεις ζωής που προσδιορίζονται από την επιλογή της αθεΐας.<br>**Διερευνώντας**:<br>Θέσεις της αθεΐας στις διάφορες μορφές της.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Διάλογοι μεταξύ εκπροσώπων της θρησκείας και αθεϊστικών τάσεων και τα επιχειρήματά τους εκατέρωθεν.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Η αμφιβολία ως στοιχείο της πίστης. |

**ΘΕ 2. ΘΡΗΣΚΕΙΑ**

(ιερότητα, ανταμοιβή, παράδοση, μύηση, ιεροσύνη / ιερατείο)

| **2.1 ΙΕΡΟΤΗΤΑ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- ορίζουν την έννοια του ιερού, της ιερότητας και της αγιότητας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις,<br>- συγκρίνουν το περιεχόμενο του ιερού ανάμεσα στις θρησκείες,<br>- αξιολογούν τη σημασία του ιερού στην καθημερινή ζωή των πιστών,<br>- εκφράζουν προσωπική άποψη για το ιερό και τη σημασία του. | - Ορισμός του ιερού και της αγιότητας στη χριστιανική πίστη.<br>- Αναγνώριση συμβόλων, προσώπων, αντικειμένων, τόπων, καταστάσεων που χαρακτηρίζονται ιερά.<br>- Σύγκριση ανάμεσα σε θρησκείες ως προς τη χρήση της ιδιότητας του ιερού στην πίστη και στη ζωή των ανθρώπων. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Η ιερότητα για τον σύγχρονο άνθρωπο και την κοινωνία.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Εμπειρίες του αγίου και του ιερού και απόδοση αγιότητας και ιερότητας στον Χριστιανισμό.<br>**Αναλύοντας**:<br>Αντιλήψεις για το ιερό σε διάφορες θρησκείες.<br>**Εφαρμόζοντας:**<br>Προσωπική τοποθέτηση απέναντι στο ιερό. |

| **2.2 ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ (2ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- εξηγούν την προσδοκία ανταμοιβής από τους πιστούς σε μία θρησκεία,<br>- συγκρίνουν θρησκευτικές αντιλήψεις για την ανταμοιβή,<br>- αναγνωρίζουν στη χριστιανική διδασκαλία την αγαπητική σχέση Θεού-ανθρώπου που υπερβαίνει κάθε προσδοκία ανταμοιβής,<br>- εκφράζουν προσωπική άποψη για την ανταμοιβή και τις μορφές της στις θρησκείες. | - Προσδιορισμός της προσδοκίας ανταμοιβής στις θρησκείες και της σημασίας της στην καθημερινότητα των πιστών.<br>- Ανάλυση της χριστιανικής διδασκαλίας για την προσδοκία ανταμοιβής.<br>- Έκφραση προσωπικής γνώμης για τη θρησκευτική ανταμοιβή και τον ρόλο της στη ζωή των ανθρώπων. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Πίστη, προσδοκία και ανταμοιβή.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Διαφορετικές θρησκευτικές αντιλήψεις για τις προσδοκίες ανταμοιβής.<br>**Διερευνώντας**:<br>Προσδοκίες ανταμοιβής στον Χριστιανισμό.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Διαφορετικές απόψεις και πρακτικές στον Χριστιανισμό για το θέμα των ανταμοιβών.<br>**Αναλύοντας:**<br>Προσωπικές απόψεις για την ανταμοιβή. |

| **2.3 ΠΑΡΑΔΟΣΗ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- γνωρίζουν τη σημασία και τον ρόλο της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης και κληρονομιάς,<br>- διαπιστώνουν ότι η παράδοση είναι ζωντανός οργανισμός που συνεχώς ανανεώνεται,<br>- εκτιμούν τη σημασία που έχει για κάθε πιστό η δική του παράδοση. | - Προσδιορισμός της θρησκευτικής παράδοσης και της σημασίας της στην ιστορία και στην καθημερινότητα των ανθρώπων.<br>- Αποτίμηση της αξίας και του ρόλου ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης.<br>- Διάκριση μεταξύ παράδοσης και συντηρητισμού.<br>- Τεκμηρίωση της ανάγκης ανανέωσης των θρησκευτικών παραδόσεων, χωρίς να αλλοιώνεται το περιεχόμενο της πίστης. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Μορφές και τύποι παραδόσεων από την ιστορία και τη ζωή.<br>**Νοηματοδοτώντας:**<br>Θρησκευτική παράδοση και ιστορία/πολιτισμός του ανθρώπου.<br>**Αναλύοντας**:<br>Η θέση της παράδοσης στη θρησκεία και η στάση του πιστού απέναντι σε αυτή. Στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης στον ελληνικό πολιτισμό.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Θρησκευτικές παραδόσεις και στάσεις ζωής στην προσωπική και κοινωνική ζωή των νέων ανθρώπων. |

| **2.4 ΜΥΗΣΗ (4ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- κατανοούν το περιεχόμενο του όρου μύηση ως ένταξης στη θρησκευτική κοινότητα και παράδοση,<br>- αναγνωρίζουν τις συνέπειες της μύησης στη θρησκευτική ταυτότητα,<br>- διακρίνουν εκφράσεις /εκδηλώσεις /τελετές μύησης στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκείες. | - Αναφορά των κύριων χαρακτηριστικών της μύησης σε μια θρησκεία και ιδιαίτερα στην Ορθόδοξη Εκκλησία.<br>- Έκφραση επιχειρημάτων για την αξία της κατήχησης στην εκκλησιαστική κοινότητα και των διαφορών της από τη θρησκευτική εκπαίδευση.<br>- Αξιολόγηση του ρόλου της μύησης στην ταυτότητα και τη ζωή των ανθρώπων σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Η μύηση σε μία κοινότητα.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Διδασκαλίες θρησκειών για τον ρόλο της μύησης στην κοινότητά τους. Ο ρόλος της κατήχησης στον Χριστιανισμό.<br>**Αναλύοντας**:<br>Μύηση και θρησκευτική ταυτότητα ενός πιστού στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις μέσα από παραδείγματα της καθημερινότητάς του, της λατρείας και των προσδοκιών του. Εκκλησιαστική κατήχηση και διαφορές με τη θρησκευτική εκπαίδευση στο σχολείο.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Επιδράσεις της θρησκευτικής μύησης στην προσωπική ζωή των νέων. |

| 2.5 ΙΕΡΟΣΥΝΗ / ΙΕΡΑΤΕΙΟ (5$^{ο}$ δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- διακρίνουν τη θέση και τον ρόλο του ιερατείου στις θρησκείες,<br>- αντιλαμβάνονται τη σημασία της ιεροσύνης στον Χριστιανισμό,<br>- διερευνούν την αποστολή και τη σχέση κλήρου και λαού στην Ορθόδοξη Εκκλησία. | - Παρουσίαση της θέσης του ιερατείου στις θρησκείες με παραδείγματα.<br>- Ανάλυση της χριστιανικής θεώρησης της ιεροσύνης.<br>- Αποτίμηση με θεολογικούς όρους της θέσης και της αποστολής των κληρικών και των λαϊκών στην Εκκλησία. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Οι ιερείς στο σύγχρονο κόσμο.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Η θέση και ο ρόλος του ιερατείου στις θρησκείες.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η Ιεροσύνη στον Χριστιανισμό.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Η ιδιαίτερη αποστολή του κλήρου και του λαού και η μεταξύ τους σχέση.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Προσωπικές κρίσεις ως προς τις θρησκευτικές ιεραρχικές δομές. |

**ΘΕ 3. ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

(πολίτης, στερεότυπα, πολυπολιτισμικότητα, διάλογος, εκκοσμίκευση)

| **3.1 ΠΟΛΙΤΗΣ (1$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διερευνούν τη σχέση της θρησκευτικής δέσμευσης με την ιδιότητα του πολίτη,<br>- αναγνωρίζουν θέσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών για την πολιτική και την εξουσία,<br>- κατανοούν την ευθύνη του χριστιανού ως πολίτη με προοπτική τον καινούριο κόσμο του Θεού. | - Έκφραση ερωτημάτων και προβληματισμών για τους παράλληλους ρόλους πιστού και πολίτη.<br>- Αποτύπωση των χριστιανικών θέσεων για την εξουσία και την πολιτική.<br>- Αναγνώριση της ευθύνης του χριστιανού ως πολίτη, με προοπτική τον καινούριο κόσμο του Θεού. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Στοιχεία που συνθέτουν την έννοια του πολίτη.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Ο παράλληλος ρόλος πιστού και πολίτη και η ενεργός συμμετοχή των πιστών στην πολιτική.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η σχέση θρησκείας και πολιτικής. Αρχές και αξίες από τον Χριστιανισμό που μπορούν να εμπνεύσουν στην άσκηση εξουσίας.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Η ευθύνη και ο αγώνας του χριστιανού ως πολίτη για τη μεταμόρφωση του κόσμου.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Αξιολογικές κρίσεις για την ευθύνη του χριστιανού ως πολίτη του κόσμου. |

| **3.2 ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ (2ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διερευνούν αίτια και συνέπειες των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στον χώρο της θρησκείας,<br>- εντοπίζουν προτάσεις από την ορθόδοξη παράδοση για την υπέρβαση των στερεοτύπων,<br>- επανεξετάζουν απόψεις και στάσεις τους απέναντι σε στερεότυπα και προκαταλήψεις. | - Περιγραφή στερεοτύπων του θρησκευτικού χώρου και ανάλυση των αιτίων που τα προκαλούν.<br>- Ανάλυση του τρόπου που τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων.<br>- Αναγνώριση τρόπων υπέρβασης των στερεοτύπων στην Ορθόδοξη Εκκλησία. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Στερεότυπα και προκαταλήψεις στην καθημερινότητα των μαθητών.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Η ύπαρξη στερεοτύπων και προκαταλήψεων στον χώρο της θρησκείας, τα αίτια και οι συνέπειές τους.<br>**Αναλύοντας**:<br>Προτάσεις κριτικής στάσης από την παράδοση της Εκκλησίας απέναντι στα στερεότυπα και στις προκαταλήψεις. Σύγχρονα θεολογικά ρεύματα και θρησκευτικά πρόσωπα, που συνδέονται με αγώνες για την υπέρβασή τους.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Απόψεις και στάσεις απέναντι σε θρησκευτικά στερεότυπα. |

| **3.3 ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- ορίζουν το φαινόμενο της πολυπολιτισμικότητας στη σύγχρονη εποχή σε σχέση με τον Χριστιανισμό και τις θρησκείες,<br>- διερευνούν τη χριστιανική μαρτυρία απέναντι στον «ξένο» και θρησκευτικά έτερο,<br>- αιτιολογούν τον σεβασμό στη δική τους και στη διαφορετική θρησκευτική ταυτότητα,<br>- διακρίνουν τα όρια μεταξύ προσηλυτισμού και ιεραποστολής,<br>- προσδιορίζουν τρόπους αρμονικής συνύπαρξης και αμοιβαίας αποδοχής σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα. | - Θεώρηση της πολυπολιτισμικότητας με θρησκευτικά και θεολογικά κριτήρια.<br>- Παρουσίαση της χριστιανικής διδασκαλίας για τη θρησκευτική ετερότητα.<br>- Ανάδειξη τρόπων αρμονικής συνύπαρξης και αποδοχής της θρησκευτικής διαφορετικότητας. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Η έννοια της πολυπολιτισμικότητας μέσα από την προσωπική εμπειρία.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Προκλήσεις και δυσκολίες σε θέματα συμβίωσης και αποδοχής ανάμεσα σε ανθρώπους με διαφορετικές θρησκευτικές και αξιακές αναφορές.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η οικουμενική μαρτυρία της χριστιανικής διδασκαλίας με βάση τις χριστιανικές αρχές της αποδοχής και του σεβασμού της προσωπικής ετερότητας, της ανοικτότητας, της ελευθερίας, της αγάπης.<br>Η διαλεκτική και κριτική στάση της χριστιανικής θεολογίας απέναντι στην πολιτιστική και θρησκευτική ποικιλομορφία του σύγχρονου κόσμου.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ιεραποστολή και προσηλυτισμός.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η διαπολιτισμικότητα ως πρόκληση. |

| **3.4 ΔΙΑΛΟΓΟΣ (4ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διερευνούν δυσκολίες και εμπόδια στην προσέγγιση και στη συνεργασία μεταξύ των εκκλησιών και των θρησκειών καθώς και συνέπειες της αντιπαλότητας,<br>- αντιλαμβάνονται τον διάλογο ως έμπρακτη άσκηση της χριστιανικής αγάπης και της ευχής «υπέρ της των πάντων ενώσεως»,<br>- διαπιστώνουν ότι ο διάλογος για την ενότητα αποτελεί ανάγκη και δεν καταργεί την αυτοσυνειδησία και τη θρησκευτική / πολιτιστική ταυτότητα. | - Αναγνώριση των συνεπειών της διάσπασης και της αντιπαλότητας στον χώρο του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων με παραδείγματα από την ιστορία και τη σύγχρονη πραγματικότητα.<br>- Αξιολόγηση του διαλόγου ως κύριου στοιχείου προσέγγισης, αμοιβαίας κατανόησης και συνεργασίας.<br>- Αποτύπωση δυσκολιών και προβλημάτων στην προσέγγιση μεταξύ χριστιανικών εκκλησιών και θρησκειών. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Ο διάλογος ως στοιχείο προσέγγισης και κατανόησης.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Διαχριστιανικός και διαθρησκειακός διάλογος.<br>**Αναλύοντας**:<br>Γεγονότα διάσπασης και αντιπαλότητας στην ιστορία των θρησκειών. Το σύγχρονο αίτημα της καταλλαγής και της ειρηνικής συνύπαρξης. Η υπέρβαση του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας στον Χριστιανισμό και στις θρησκείες, οι δυνατότητες και τα όρια του διαλόγου.<br><br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Προτάσεις διαλόγου για την ενότητα του κόσμου. |

| 3.5 ΕΚΚΟΣΜΙΚΕΥΣΗ (5$^{ο}$ δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- ορίζουν το φαινόμενο της εκκοσμίκευσης στις σύγχρονες κοινωνίες και τις αλλαγές που μπορεί να επιφέρει στη θρησκευτική ταυτότητα,<br>- προβληματίζονται για την υιοθέτηση ποικίλων συμπεριφορών και στάσεων και τις συνέπειές τους σε σχέση με το θρησκευτικό φαινόμενο,<br>- παρουσιάζουν τρόπους της ορθόδοξης παράδοσης που ανατρέπουν το εκκοσμικευμένο πνεύμα του σύγχρονου κόσμου,<br>- διαμορφώνουν προσωπική άποψη για την εκκοσμίκευση. | - Προσδιορισμός της εκκοσμίκευσης και της επιρροής της στην τροποποίηση της θρησκευτικής ταυτότητας.<br>- Καταγραφή μορφών εκκοσμίκευσης στη σύγχρονη εποχή που οδηγούν σε μια νέα θρησκευτικότητα.<br>- Παρουσίαση μέσα από την ορθόδοξη παράδοση τρόπων με τους οποίους ο πιστός διαχειρίζεται την εκκοσμίκευση.<br>- Έκφραση προσωπικής γνώμης για την εκκοσμίκευση. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Το φαινόμενο της εκκοσμίκευσης στη σύγχρονη πραγματικότητα.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Μελέτη των απόψεων διαφόρων θρησκειών για την εκκοσμίκευση.<br>**Διερευνώντας**:<br>Ορθόδοξη παράδοση και εκκοσμίκευση.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Οι συνέπειες της εκκοσμίκευσης σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Επιχειρήματα και γεγονότα που σχετίζονται με την εκκοσμίκευση και την κριτική στάση απέναντί της. |

## 4. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
(γλώσσα, μύθος, έκφραση, ιστορία, οικουμενικότητα)

| **4.1 ΓΛΩΣΣΑ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- συνδέουν θρησκευτικούς κώδικες με διάφορες παραδόσεις,<br>- εξετάζουν τη διαφορετική χρήση της θρησκευτικής γλώσσας στην ίδια θρησκεία και σε διαφορετικά θρησκευτικά περιβάλλοντα,<br>- εντοπίζουν θρησκευτικούς όρους στην καθημερινότητά τους. | - Αναγνώριση θρησκευτικών όρων που προέρχονται από την Ορθόδοξη Εκκλησία, από τις άλλες χριστιανικές παραδόσεις, καθώς και από άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>- Εντοπισμός διαφοροποιήσεων (ομοιοτήτων - διαφορών) κατά τη χρήση της θρησκευτικής γλώσσας στον Χριστιανισμό.<br>- Απαρίθμηση των αιτιών που καθιστούν αναγκαία τη γνώση και τη χρήση της θρησκευτικής γλώσσας σε καθημερινές καταστάσεις. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Σύμβολα και γλώσσα από διάφορες θρησκείες.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Η χρήση κατά περίπτωση της γλώσσας, των όρων και των κωδίκων των θρησκειών στην καθημερινή ζωή.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η χρήση της χριστιανικής θρησκευτικής γλώσσας σε γραπτά και πολυτροπικά κείμενα.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Σύγχρονες καταστάσεις και απόψεις που σχετίζονται με σύμβολα και γλώσσα της θρησκείας.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Ερμηνεία σύγχρονων συμβόλων με θρησκευτικό περιεχόμενο και χρήση θρησκευτικών κωδίκων επικοινωνίας. |

| **4.2 ΜΥΘΟΣ (2ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αντιλαμβάνονται τη σχέση μύθου, λόγου στη χριστιανική πίστη και σε άλλες θρησκείας,<br>- εντοπίζουν τη συμβολική γλώσσα της Αγίας Γραφής πίσω από τις αφηγήσεις και να αναγνωρίζουν το βαθύτερο θεολογικό τους νόημα,<br>- διακρίνουν την παραβολική και προφητική διήγηση από τη μυθική. | - Ανάλυση του τρόπου ερμηνείας των βιβλικών κειμένων.<br>- Εντοπισμός και ερμηνεία «μυθολογικών» στοιχείων σε θρησκευτικά κείμενα.<br>- Εντοπισμός της σχέσης μύθου και λόγου σε κείμενα θρησκειών. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Μύθος και λόγος στη ζωή.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Στοιχεία μύθου και λόγου στις θρησκείες.<br>**Διερευνώντας**:<br>Μύθος και ιστορική αφήγηση στην Αγία Γραφή.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Το ζήτημα του μύθου και της αλήθειας στη θρησκευτική γλώσσα. Χρήση και ερμηνεία θρησκευτικών πηγών με μυθολογικό υλικό.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Κριτική προσέγγιση της στάσης των πιστών απέναντι στα ιερά κείμενα. |

| **4.3 ΕΚΦΡΑΣΗ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- ανακαλύπτουν μορφές έκφρασης της πίστης όπως αποτυπώνεται στην τέχνη και στον πολιτισμό,<br>- ανιχνεύουν την ποικιλία των τρόπων έκφρασης της χριστιανικής πίστης στην Ορθόδοξη Εκκλησία,<br>- αξιολογούν μορφές θρησκευτικής έκφρασης από το περιβάλλον τους. | - Αποτύπωση μορφών έκφρασης της πίστης και του θρησκευτικού βιώματος στην τέχνη και στον πολιτισμό.<br>- Παρουσίαση με παραδείγματα διάφορων τρόπων έκφρασης της πίστης στην Ορθόδοξη Εκκλησία.<br>- Αποτίμηση της επιρροής του περιβάλλοντος στην έκφραση του θρησκευτικού συναισθήματος. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Μορφές έκφρασης της πίστης και των θρησκευτικών βιωμάτων.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Θρησκευτικό συναίσθημα και ποικίλες μορφές έκφρασης στις θρησκείες.<br>**Αναλύοντας**:<br>Τρόποι έκφρασης της πίστης στην Εκκλησία. Πολιτισμός και τέχνη.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Αξιολόγηση των ποικίλων θρησκευτικών εκφράσεων που εντοπίζονται στο περιβάλλον των μαθητών. |

| **4.4 ΙΣΤΟΡΙΑ (4ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διακρίνουν τη σχέση Χριστιανισμού και ιστορίας,<br>- διερευνούν γενικότερα τη σχέση θρησκείας και ιστορίας,<br>- αντιλαμβάνονται τη διαφορετική άποψη για την έννοια του χρόνου (κυκλική - ευθύγραμμη) ανάμεσα στον Χριστιανισμό και στις άλλες θρησκείες,<br>- ερμηνεύουν ιστορικά γεγονότα που προήλθαν ή σχετίζονται με θρησκευτικές πεποιθήσεις. | - Έκφραση απόψεων για τον ρόλο του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών στο ιστορικό γίγνεσθαι.<br>- Παρουσίαση αντιλήψεων του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών για τον ιστορικό χρόνο.<br>- Ανάλυση της επίδρασης του χρόνου στη δράση του ανθρώπου σε πολιτισμικό και θρησκευτικό επίπεδο.<br>- Ερμηνεία με παραδείγματα ιστορικών γεγονότων που προήλθαν από θρησκευτική πίστη. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Το ιστορικό γεγονός ως δομικό στοιχείο στον Χριστιανισμό και στις θρησκείες.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Αποσαφήνιση όρων, προϋποθέσεων, ερμηνειών της ιστορίας.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η έννοια του χρόνου στον Χριστιανισμό και στις άλλες θρησκευτικές παραδόσεις σε σχέση με την ιστορία και τον πολιτισμό.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ιστορία και θρησκευτική ταυτότητα. Η περίπτωση του έθνους.<br>Οι συνέπειες των διαφορετικών απόψεων για τον χρόνο στη ζωή των πιστών και των πολιτισμών.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Ερμηνεία σύγχρονων ιστορικών γεγονότων που σχετίζονται με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. |

| 4.5 ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ (5° δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- Διερευνούν τη σχέση οικουμενικότητας και παγκοσμιοποίησης,<br>- διαπιστώνουν τον ρόλο της θρησκευτικής ιδιοπροσωπίας και τη σημασία της μαρτυρίας της στο οικουμενικό περιβάλλον,<br>- αντιλαμβάνονται την οικουμενικότητα του χριστιανικού μηνύματος και τη θέση του χριστιανού ως πολίτη της οικουμένης. | - Συσχέτιση μεταξύ οικουμενικότητας και παγκοσμιοποίησης.<br>- Ανάλυση της σημασίας που έχει η θρησκευτική ιδιοπροσωπία και η μαρτυρία της στο σύγχρονο πλουραλιστικό περιβάλλον.<br>- Συσχέτιση του χριστιανικού μηνύματος με πανανθρώπινες αξίες. | Προτείνεται η διερευνητική μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Οικουμενικότητα και παγκοσμιοποίηση στην καθημερινή ζωή.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Συζήτηση με πιστούς θρησκειών με θέμα τη θρησκευτική ταυτότητα στο οικουμενικό περιβάλλον.<br>**Διερευνώντας**:<br>Οι χριστιανικές αξίες στη σύγχρονη πραγματικότητα και η θέση τους στο οικουμενικό τοπίο.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ο χριστιανός ως σύγχρονος πολίτης της οικουμένης.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η οικουμενικότητα του χριστιανικού μηνύματος. |

**ΘΕ 5: ΗΘΙΚΗ**

(βιοηθική, έρωτας, ζωή, συγχώρηση, ετερότητα)

| **5.1 ΒΙΟΗΘΙΚΗ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- αναγνωρίζουν την πολυπλοκότητα των βιοηθικών ζητημάτων,<br>- διακρίνουν προσεγγίσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας και άλλων θρησκειών σε βιοηθικά ζητήματα,<br>- συσχετίζουν τα διλήμματα βιοηθικής με την υπαρξιακή αναζήτηση του ανθρώπου. | - Αναζήτηση αιτίων και κινήτρων σε συγκεκριμένα ζητήματα βιοηθικής.<br>- Παρουσίαση της χριστιανικής θεώρησης και άλλων θρησκευτικών προσεγγίσεων σε διλήμματα βιοηθικής.<br>- Διατύπωση επιχειρημάτων σε συγκεκριμένα θέματα βιοηθικής. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Βιοηθικά διλήμματα από την επικαιρότητα.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Η πολυπλοκότητα των βιοηθικών ζητημάτων.<br>**Διερευνώντας**:<br>Προσεγγίσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων σε βιοηθικά ζητήματα.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Θεολογικά επιχειρήματα σε συγκεκριμένα θέματα βιοηθικής.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Προσωπικές κρίσεις στις θέσεις του Χριστιανισμού και των θρησκειών σε θέματα βιοηθικής. |

| **5.2 ΕΡΩΤΑΣ (2$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διακρίνουν τη σχέση ανάμεσα στον έρωτα και στη σεξουαλικότητα,<br>- κατανοούν τη θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας για τη σχέση των δύο φύλων,<br>- ανιχνεύουν αντιλήψεις για τον έρωτα και τη σχέση των δύο φύλων στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις. | - Διάκριση των εννοιών του έρωτα και της σεξουαλικότητας.<br>- Παράθεση και τεκμηρίωση των θέσεων της Ορθόδοξης Εκκλησίας για τη σχέση των δύο φύλων και τον γάμο.<br>- Αναφορά θέσεων του Χριστιανισμού για τον έρωτα και τη σχέση των δύο φύλων. Οι θέσεις άλλων θρησκευτικών παραδόσεων. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Απόψεις των νέων για τον έρωτα.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Ζητήματα που προκύπτουν σε μία ερωτική σχέση με βάση τη χριστιανική πίστη και την πίστη σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για τον έρωτα και τη σχέση των δύο φύλων.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Περιπτώσεις από την καθημερινή ζωή των νέων που σχετίζονται με τον έρωτα και τη σχέση των δύο φύλων από θρησκευτική σκοπιά.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Θέσεις των θρησκειών για τον έρωτα και τη σχέση των δύο φύλων. |

| **5.3 ΖΩΗ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- διερευνούν τη σχέση της ζωής με τον Θεό στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις,<br>- συσχετίζουν πώς ηθικά διλήμματα, κίνητρα και αποφάσεις ανθρώπων νοηματοδοτούν τη ζωή,<br>- ανιχνεύουν θέσεις και στάσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών για την αξία της ζωής,<br>- διαμορφώνουν κριτήρια για την αξία της ζωής. | - Παρουσίαση της σχέσης της ζωής με τον Θεό και κριτηρίων για την αξία της ζωής στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκείες.<br>- Αξιολόγηση λύσεων που προτείνονται από τον Χριστιανισμό και τις άλλες θρησκευτικές παραδόσεις σε ηθικά διλήμματα με θέμα τον σεβασμό της ζωής,<br>- Έκφραση προσωπικής άποψης για τα ηθικά κριτήρια σχετικά με την αξία της ζωής. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Θέματα σεβασμού ή περιφρόνησης της ζωής.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Ηθικά διλήμματα, κίνητρα και αποφάσεις των ανθρώπων που δίνουν νόημα στη ζωή.<br>**Αναλύοντας**:<br>Οι θέσεις και οι στάσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών για την αξία της ζωής και τη σχέση της ζωής με τον Θεό.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Κριτήρια για την αντιμετώπιση συγκεκριμένου ζητήματος σεβασμού/περιφρόνησης της ζωής. |

| **5.4 ΣΥΓΧΩΡΗΣΗ (4$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- προσδιορίζουν το περιεχόμενο της συγχώρησης στον Χριστιανισμό ως έκφραση αγάπης,<br>- αντιδιαστέλουν και προσδιορίζουν το νομικό και το αγαπητικό πνεύμα της συγχώρησης,<br>- αναλύουν με θεολογικούς όρους τη συγχώρηση στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκείες,<br>- αναγνωρίζουν τα αίτια που δυσχεραίνουν τη συγχώρηση ως έκφραση αγάπης στη ζωή των χριστιανών. | - Προσδιορισμός του θρησκευτικού περιεχομένου της συγχώρησης.<br>- Ανάλυση των αιτίων που δυσχεραίνουν τη συγχώρηση ή/και την έκφραση αγάπης.<br>- Κριτική προσέγγιση των θέσεων του Χριστιανισμού για τη συγχώρηση ως έκφραση αγάπης. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Απόψεις των νέων για τη συγχώρηση.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Το θρησκευτικό περιεχόμενο της συγχώρησης.<br>**Διερευνώντας**:<br>Το νομικό, το θρησκευτικό και το αγαπητικό πνεύμα της συγχώρησης. Η συγχώρηση στον Χριστιανισμό και στις θρησκείες.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Αίτια που δυσχεραίνουν τη συγχώρηση και την έκφραση αγάπης στη ζωή των πιστών. Η αγάπη ως βάση για τη συγχώρηση.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Αξιολόγηση των θέσεων του Χριστιανισμού και των θρησκειών για τη συγχώρηση. |

| **5.5 ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ (5ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος – Δραστηριότητες |
| Οι μαθητές να:<br>- ερευνούν στάσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών που συνδέονται με σύγχρονα ζητήματα ετερότητας,<br>- διερωτώνται για την ευθύνη των πιστών απέναντι στην περιθωριοποίηση του άλλου,<br>- προτείνουν τρόπους αποδοχής της ετερότητας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκείες. | - Κριτική παρουσίαση των θέσεων και των στάσεων του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων απέναντι στην ετερότητα.<br>- Ανάλυση της ευθύνης που προκύπτει από την περιθωριοποίηση του άλλου.<br>- Υποστήριξη με θρησκευτικούς όρους και επιχειρήματα τρόπων αποδοχής της ετερότητας. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Μορφές ετερότητας από τη σύγχρονη πραγματικότητα και στάσεις απέναντι σ' αυτήν.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Τα αίτια της περιθωριοποίησης λόγω θρησκευτικής ή άλλης ετερότητας. Στάσεις του Χριστιανισμού απέναντι στην ετερότητα.<br>**Αναλύοντας**:<br>Στάσεις διαφόρων θρησκειών για την ετερότητα.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Ευθύνη για τα κοινωνικά προβλήματα που προκύπτουν από την ετερότητα. |

| **Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ**<br>(3 Θεματικές Ενότητες Χ 4 δίωρα) | |
|---|---|
| **Τίτλος τάξης** | **Θρησκεία και σύγχρονος κόσμος** |
| **Ειδικοί στόχοι** | Οι μαθητές:<br>1. Να ανιχνεύσουν τις θρησκευτικές και ηθικές παραμέτρους σύγχρονων κοινωνικών, επιστημονικών και ηθικών ζητημάτων και να προσδιορίσουν την προσωπική τους στάση απέναντι σε αυτά.<br>2. Να ανακαλύψουν τη θέση και τον ρόλο του Χριστιανισμού και των άλλων θρησκειών απέναντι σε προβλήματα και προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας σε παγκόσμια και τοπική διάσταση.<br>3. Να διερευνήσουν τη σύνδεση του χριστιανικού οράματος για τη μεταμόρφωση της ζωής και του κόσμου με τη σύγχρονη διανόηση και τον πολιτισμό.<br>4. Να προσεγγίσουν κριτικά τις συλλογικές απόψεις και να εκφράσουν τις προσωπικές τους θέσεις με επιχειρήματα. |
| **Έννοιες** | **Διλήμματα** (επιστήμη, τεχνολογία, γενετική, οικολογία)<br>**Προκλήσεις** (πλούτος, εργασία, συμβίωση, επανάσταση)<br>**Όραμα** (ειρήνη, δικαιοσύνη, ευτυχία, μεταμόρφωση) |

**Θ.Ε. 1 ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ**
(επιστήμη, τεχνολογία, γενετική, οικολογία)

| **1.1 ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1ο δίωρο)** | | | |
|---|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Μέθοδος - Δραστηριότητες | Εκπαιδευτικό Υλικό<br>(ισχύει για όλες τις ενότητες της τάξης) |
| Οι μαθητές να:<br>- παρουσιάζουν προσεγγίσεις της επιστήμης και της πίστης σε σύγχρονα ζητήματα,<br>- εξηγούν τη σχέση της επιστήμης και της θρησκείας στη νεωτερική και μετανεωτερική εποχή,<br>- αναγνωρίζουν ότι πίστη και γνώση αλληλοσυμπληρώνονται.<br>- | - Παρουσίαση παραδειγμάτων προσέγγισης σύγχρονων ζητημάτων από επιστημονική και θρησκευτική πλευρά.<br>- Αποτύπωση των σχέσεων επιστήμης και πίστης σήμερα. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Η αξία της επιστήμης στη σύγχρονη σκέψη.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Η θέση της επιστήμης και της θρησκείας στην κατανόηση του κόσμου.<br>**Διερευνώντας**:<br>Θέσεις και αντιθέσεις θρησκειών απέναντι στην επιστήμη στη σύγχρονη εποχή.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Σύγχρονα ζητήματα από τη σκοπιά της επιστήμης και της θρησκείας.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Κριτήρια προσέγγισης θρησκευτικών και επιστημονικών απόψεων. | Παραγωγή νέου, πρωτότυπου και συμβατού με το παρόν ΠΣ εκπαιδευτικού υλικού, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης φιλοσοφίας και μεθοδολογίας του, με βάση:<br>• βιβλικά, πατερικά και ιστορικά κείμενα από την Ορθόδοξη εκκλησιαστική παράδοση, τις άλλες χριστιανικές παραδόσεις, τις άλλες θρησκείες, καθώς και από την αρχαιοελληνική γραμματεία,<br>• αξιοποίηση θεολογικών, λογοτεχνικών, λαογραφικών, ιστορικών, φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών, ψυχολογικών και άλλων επιστημονικών κειμένων και δοκιμίων,<br>• αξιοποίηση ποιητικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων,<br>• αξιοποίηση ιστορικών μνημείων και έργων τέχνης, καθώς και ποικίλου εικαστικού και φωτογραφικού υλικού,<br>• αξιοποίηση αποσπασμάτων και αναφορών από τον Τύπο,<br>• αξιοποίηση των ΤΠΕ και εν γένει των πολυμεσικών εκπαιδευτικών εργαλείων (εικόνα, ήχος, διαδίκτυο),<br>• αξιοποίηση των σύγχρονων και κατάλληλων για κάθε |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | θεματική ενότητα στρατηγικών μάθησης.<br>Στο ίδιο πλαίσιο είναι επίσης δυνατό να αξιοποιηθούν κατάλληλα επεξεργασμένα ή προσαρμοσμένα:<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από παλαιότερα εγκεκριμένα διδακτικά υλικά (βιβλία και λογισμικά) του ΥΠΑΙΘ/Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από το Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από το Οπτικοακουστικό Αρχείο της ΝΕΡΙΤ: http://mam.avarchive.gr/portal<br>• στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από Συλλογές Πολιτισμικών Φορέων.<br>Περισσότερες λεπτομέρειες για το εκπαιδευτικό υλικό ανά τάξη και ανά θεματική ενότητα βλ. στον *Οδηγό για τον Εκπαιδευτικό στα Θρησκευτικά Λυκείου.* |

| 1.2 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (2$^{ο}$ δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- διερευνούν στάσεις του Χριστιανισμού και των θρησκειών απέναντι στην τεχνολογία,<br>- εκτιμούν θετικές και αρνητικές χρήσεις της τεχνολογίας στον χώρο του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων,<br>- διατυπώνουν ηθικά κριτήρια για τη χρήση της τεχνολογίας. | - Αξιολόγηση της χρήσης της τεχνολογίας από τον Χριστιανισμό και τις θρησκείες.<br>- Διατύπωση ηθικών κριτηρίων για τη χρήση της τεχνολογίας.<br>- Αποτίμηση με θρησκευτικούς όρους της αρνητικής και θετικής χρήσης της τεχνολογίας από τον σύγχρονο άνθρωπο. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Η χρήση της τεχνολογίας στην καθημερινότητα των νέων<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Η χρήση της τεχνολογίας σε θρησκευτικά περιβάλλοντα.<br>**Διερευνώντας**:<br>Θετική ή αρνητική στάση του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών στη χρήση της τεχνολογίας.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Το ανθρώπινο πρόσωπο της τεχνολογίας. Ηθικά κριτήρια χρήσης της τεχνολογίας<br>**Αξιολογώντας:**<br>Κριτική θέση απέναντι στη θεοποίηση ή δαιμονοποίηση της τεχνολογίας. |

| **1.3 ΓΕΝΕΤΙΚΗ (3$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- προσεγγίζουν τις εξελίξεις της γενετικής μηχανικής με βάση τη διδασκαλία του Χριστιανισμού,<br>- παρουσιάζουν τη χριστιανική θεώρηση σε ηθικά διλήμματα εφαρμογών της γενετικής στον άνθρωπο και στη φύση,<br>- εκφράζουν κριτική άποψη για εξελίξεις της γενετικής. | - Αξιολόγηση επιχειρημάτων του Χριστιανισμού για θέματα γενετικής.<br>- Ανάλυση των ηθικών διλημμάτων για εφαρμογές της γενετικής στον άνθρωπο και τη φύση από θρησκευτική σκοπιά.<br>- Έκφραση κριτικής άποψης για συγκεκριμένες εξελίξεις της γενετικής. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Διλήμματα που σχετίζονται με τη γενετική μηχανική.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Γενετική μηχανική και ανθρώπινα δικαιώματα.<br>**Διερευνώντας**:<br>Θέσεις του Χριστιανισμού για τη γενετική μηχανική.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ηθικός προβληματισμός για την έρευνα στα βλαστοκύτταρα ή στα μεταλλαγμένα προϊόντα.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Αντιλήψεις ενός σύγχρονου χριστιανού επιστήμονα σε ζητήματα γενετικής. Έκφραση προσωπικής άποψης με επιχειρήματα για την έρευνα σε βλαστοκύτταρα ή σε μεταλλαγμένα προϊόντα. |

| **1.4 ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ (4ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- επισημαίνουν τη θέση του Χριστιανισμού για την ευθύνη του ανθρώπου απέναντι στο φυσικό περιβάλλον,<br>- να αξιολογούν τις θέσεις της χριστιανικής παράδοσης απέναντι στο φυσικό περιβάλλον,<br>- αναγνωρίζουν την ευθύνη του σύγχρονου ανθρώπου στην οικολογική κρίση,<br>- διατυπώνουν άποψη για τον ρόλο της πίστης και εκπροσώπων της σε ζητήματα διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος. | - Παρουσίαση με τη χρήση θρησκευτικών όρων της σχέσης του σύγχρονου ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον.<br>- Προσδιορισμός της προσωπικής ευθύνης του χριστιανού σε σχέση με την οικολογική κρίση.<br>- Παράθεση θέσεων του Χριστιανισμού και εκπροσώπων του για τη διατύπωση οικουμενικών λύσεων σε οικολογικά ζητήματα. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Φυσικό περιβάλλον και η ευθύνη του ανθρώπου.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Χριστιανική πίστη, θρησκείες και οικολογικοί προβληματισμοί.<br>**Διερευνώντας**:<br>Οικοθεολογία: προσωπική ευθύνη των χριστιανών για το περιβάλλον.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Προβληματισμοί για τη δράση του Χριστιανισμού και των θρησκειών ως προς το οικολογικό ζήτημα.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Προσωπική τοποθέτηση για τη σχέση πίστης και οικολογίας. |

**Θ.Ε. 2 ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ**
(πλούτος, εργασία, συμβίωση, επανάσταση)

| **2.1 ΠΛΟΥΤΟΣ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- προσδιορίζουν τη θέση του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών για τον πλούτο,<br>- προσεγγίζουν το νόημα του πλούτου, της φτώχειας και της ιδιοκτησίας,<br>- διαμορφώνουν κριτήρια για τη διαχείριση του πλούτου στην Εκκλησία και στο Κράτος. | - Προσδιορισμός θέσεων του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών για τον πνευματικό και υλικό πλούτο.<br>- Έκφραση επιχειρημάτων, με θρησκευτικούς όρους, για ζητήματα διαχείρισης του πλούτου. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Θρησκευτικές αντιλήψεις για τον πλούτο, τη φτώχεια και την ιδιοκτησία.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Πνευματικός και υλικός πλούτος σε θρησκευτικό πλαίσιο.<br>**Διερευνώντας:**<br>Η σχέση της θρησκείας και των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών διαβίωσης. Η αναγκαιότητα για πνευματικό πλούτο.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ατομική και συλλογική ευθύνη για το φαινόμενο του αθέμιτου πλουτισμού. Η ευθύνη των πιστών.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Ο ρόλος της Εκκλησίας στην αντιμετώπιση κρίσιμων κοινωνικών καταστάσεων. |

| **2.2 ΕΡΓΑΣΙΑ ($2^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- εντοπίζουν ηθικά προβλήματα στις σύγχρονες εργασιακές δομές και σχέσεις,<br>- διερευνούν με θρησκευτικά κριτήρια το ζήτημα της εργασίας και της απασχόλησης,<br>- διακρίνουν τη θέση του Χριστιανισμού και τις αντιλήψεις άλλων θρησκειών σχετικά με την εργασία,<br>- εξετάζουν την ευθύνη του σύγχρονου ανθρώπου στα ηθικά ζητήματα που αφορούν στην εργασία. | - Αναγνώριση ηθικών παραμέτρων στην εργασία, στην ανεργία, στην απασχόληση και στην εργασιακή εκμετάλλευση.<br>- Παρουσίαση θεωρήσεων της εργασίας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκείες.<br>- Κριτική θεώρηση της ευθύνης της κοινωνίας, του ανθρώπου και των εκκλησιαστικών και θρησκευτικών κοινοτήτων στα ηθικά ζητήματα που προκύπτουν στον χώρο της εργασίας. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Ηθικά ζητήματα στον χώρο των εργασιακών σχέσεων.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Διαφορετικές θρησκευτικές παραδοχές για το ζήτημα της εργασίας.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η χριστιανική διδασκαλία για την ιερότητα της εργασίας. Αποτύπωση ηθικών κριτηρίων για την προσέγγιση των ηθικών προκλήσεων σε εργασιακά ζητήματα.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ατομική και συλλογική ευθύνη για τις ηθικές υπερβάσεις στον χώρο της εργασίας.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Η ευθύνη των πιστών για τα ζητήματα που αφορούν στην εργασία. |

| **2.3 ΣΥΜΒΙΩΣΗ (3ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- ορίζουν τη συμβίωση στις σύγχρονες μορφές της και την προσδιορίζουν σε σχέση με τη μοναξιά,<br>- παρουσιάζουν τη χριστιανική πίστη αλλά και άλλες θρησκευτικές αντιλήψεις για τη συμβίωση των ανθρώπων,<br>- ανιχνεύουν τη δυνατότητα διαμόρφωσης κριτηρίων συμβίωσης σύμφωνα με τη χριστιανική διδασκαλία. | - Ορισμός της συμβίωσης και του αντίθετου της, της μοναξιάς.<br>- Απαρίθμηση σύγχρονων μορφών συμβίωσης.<br>- Παρουσίαση της χριστιανικής διδασκαλίας και άλλων θρησκευτικών αντιλήψεων για τη συμβίωση των ανθρώπων στο ζευγάρι, στην οικογένεια και στην κοινότητα.<br>- Αξιολόγηση των κριτηρίων συμβίωσης σύμφωνα με τη χριστιανική διδασκαλία. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Μορφές σύγχρονης συμβίωσης. Μοναξιά.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Αναζήτηση του νοήματος της συμβίωσης στον θεσμό του γάμου και της οικογένειας.<br>**Αναλύοντας**:<br>Η συμβίωση με τους άλλους ανθρώπους. Κοινωνία και σχέσεις προσώπων, κοινωνία και σχέσεις ανθρώπων που ακολουθούν διαφορετικές θρησκευτικές ή μη θρησκευτικές παραδόσεις.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Κριτήρια αγαστής συμβίωσης των ανθρώπων. |

| **2.4 ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (4$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- διακρίνουν ενδεχόμενες σχέσεις των θρησκειών και των φιλοσοφιών με την επανάσταση,<br>- εντοπίζουν το επαναστατικό μήνυμα του Χριστού και τη διαχρονική σημασία του,<br>- τοποθετούνται κριτικά με θρησκευτικά και θεολογικά κριτήρια απέναντι στο ζήτημα της επανάστασης και στην ανάγκη ανατροπής ανελεύθερων καθεστώτων. | - Περιγραφή της σχέσης της θρησκείας με την επανάσταση.<br>- Αξιολόγηση του επαναστατικού μηνύματος του Χριστιανισμού.<br>- Κριτική προσέγγιση των στάσεων των θρησκειών και των φιλοσοφιών απέναντι στην επανάσταση. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Η έννοια της επανάστασης σε διαφορετικές καταστάσεις.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Η θρησκευτική επανάσταση απέναντι σε κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές καταστάσεις.<br>**Διερευνώντας**:<br>Οι θρησκευτικές αλλαγές ως επανάσταση στο κατεστημένο. Το κήρυγμα του Χριστού.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Επαναστατικά χαρακτηριστικά του πιστού στην προσωπική και κοινωνική του ζωή.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Η ευθύνη των ανθρώπων απέναντι σε καταπιεστικές και ανελεύθερες καταστάσεις. |

**ΘΕ 3: ΟΡΑΜΑ**
(ειρήνη, δικαιοσύνη, ευτυχία, ελπίδα)

| **3.1 ΕΙΡΗΝΗ (1ο δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- αντιλαμβάνονται το αίτημα της ειρήνης σε προσωπική και παγκόσμια διάσταση,<br>- εξετάζουν τη θεώρηση του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών στο ζήτημα της ειρήνης,<br>- προσεγγίζουν κριτικά τις πρωτοβουλίες των θρησκειών για την παγκόσμια ειρήνη,<br>- διερευνούν προσωπικούς τρόπους συμβολής στην επικράτηση της παγκόσμιας ειρήνης. | - Διατύπωση θεολογικών επιχειρημάτων για την επίτευξη της προσωπικής και παγκόσμιας ειρήνης.<br>- Κριτική προσέγγιση των θέσεων του Χριστιανισμού για την ειρήνη.<br>- Διατύπωση επιχειρημάτων για την ευθύνη του χριστιανού αλλά και τις πρωτοβουλίες της Ορθοδοξίας, των άλλων χριστιανικών παραδόσεων και των άλλων θρησκειών για την ειρήνη. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Η ειρήνη σε προσωπικό και παγκόσμιο επίπεδο.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Αίτια για τη μη ύπαρξη ειρήνης.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η χριστιανική διδασκαλία και οι πρωτοβουλίες των χριστιανικών παραδόσεων και άλλων θρησκειών για την επικράτηση της παγκόσμιας ειρήνης. Οι βιβλικές καταβολές της αδιάλυτης σχέσης ειρήνης-δικαιοσύνης.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Αναζήτηση της ατομικής και συλλογικής ευθύνης για την παγκόσμια ειρήνη.<br>**Αξιολογώντας:**<br>Η προσωπική και κοινωνική ευθύνη των πιστών για το όραμα της παγκόσμιας ειρήνης. |

**3.2 ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ (2ο δίωρο)**

| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
|---|---|---|
| Οι μαθητές να:<br>- εξετάζουν θρησκευτικές αντιλήψεις για τη δικαιοσύνη,<br>- ερμηνεύουν το όραμα της Εκκλησίας για την επικράτηση της δικαιοσύνης,<br>- περιγράφουν με θρησκευτικούς όρους την ευθύνη προσωπικής στράτευσης στην επιδίωξη της δικαιοσύνης. | - Ανάλυση θρησκευτικών αντιλήψεων σχετικά με το ζήτημα της δικαιοσύνης.<br>- Αποτίμηση της συμβολής των αντιλήψεων του Χριστιανισμού για τη δικαιοσύνη.<br>- Τεκμηρίωση της προσωπικής ευθύνης απέναντι σε ζητήματα δικαιοσύνης ως ελεύθερων προσώπων. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Απόψεις για τη δικαιοσύνη και την αδικία στον σύγχρονο κόσμο.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Οι διαστάσεις του προβλήματος της αδικίας στην εποχή μας από ηθική, κοινωνική και θρησκευτική σκοπιά.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η χριστιανική διδασκαλία για τη δικαιοσύνη και την κοινωνική δικαιοσύνη (η βιβλική θεώρηση της ακύρωσης των δικαιωμάτων των πτωχών ως απόρριψη του ίδιου του Θεού).<br>Ηθικά κριτήρια για την απονομή δικαιοσύνης.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ατομική και συλλογική ευθύνη για την απονομή δικαιοσύνης.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Η ευθύνη του χριστιανού και κάθε πιστού απέναντι στο όραμα για έναν δίκαιο κόσμο. |

| 3.3 ΕΥΤΥΧΙΑ (3ο δίωρο) | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- αντιλαμβάνονται την υπαρξιακή ανάγκη για ευτυχία και τη διαχρονική προσπάθεια κατάκτησής της από τον άνθρωπο,<br>- διερευνούν προσεγγίσεις της ευτυχίας στη θρησκεία,<br>- αναλύουν τη χριστιανική θεώρηση για την ευτυχία και τη μακαριότητα,<br>- εντοπίζουν τη σχέση ανάμεσα στην ευτυχία και στην προσφορά αγάπης στον συνάνθρωπο. | - Ανάλυση της χριστιανικής θεώρησης της ευτυχίας.<br>- Αποτίμηση με θεολογικούς όρους αντιλήψεων για την ευτυχία.<br>- Παρουσίαση θέσεων σχετικά με τον αγώνα του σύγχρονου ανθρώπου να κατακτήσει την ευτυχία.<br>- Παρουσίαση της σχέσης μεταξύ ευτυχίας ως ατομικού και συλλογικού ευδαιμονισμού και προσφοράς αγάπης στον συνάνθρωπο. | Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Παρουσιάζοντας**:<br>Θρησκευτικές αντιλήψεις για την έννοια της ευτυχίας.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Ο αγώνας του σύγχρονου ανθρώπου για την αναζήτηση της ευτυχίας. Αποτιμήσεις με ηθικά και θρησκευτικά κριτήρια.<br>**Διερευνώντας**:<br>Η χριστιανική διδασκαλία για την ευτυχία. Η ευτυχία στη φιλοσοφία και άλλες ιδεολογίες.<br>**Αναπλαισιώνοντας**:<br>Ατομική και συλλογική ευθύνη στον αγώνα για την κατάκτηση της ευτυχίας.<br>**Αξιολογώντας**:<br>Κριτήρια για την επίτευξη της προσωπικής και συλλογικής ευτυχίας. |

| **3.4 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ (4$^{ο}$ δίωρο)** | | |
|---|---|---|
| Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα | Αξιολόγηση | Προτεινόμενη μέθοδος |
| Οι μαθητές να:<br>- διερωτώνται για την ανάγκη μεταμόρφωσης του κόσμου,<br>- αντιλαμβάνονται την ελπίδα των Χριστιανών για τη μεταμόρφωση του κόσμου εδώ και τώρα.<br>- αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα προσωπικού και συλλογικού αγώνα για τη μεταμόρφωση του κόσμου,<br>- διακρίνουν την ανακαινιστική και μεταμορφωτική λειτουργία του Χριστιανισμού στον κόσμο και στην ιστορία. | - Τεκμηρίωση με παραδείγματα της ανάγκης και της ελπίδας για μεταμόρφωση του κόσμου.<br>- Παρουσίαση της χριστιανικής διδασκαλίας και ζωής για τον νέο κόσμο της Βασιλείας του Θεού.<br>- Κριτική προσέγγιση προτάσεων για δράσεις με στόχο τη μεταμόρφωση/ανακαίνιση του κόσμου. | Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής:<br>**Βιώνοντας**:<br>Σημασίες της έννοιας «ελπίδα» και μορφές μεταμόρφωσης σήμερα.<br>**Νοηματοδοτώντας**:<br>Η σημασία της ελπίδας στον Χριστιανισμό για τη μεταμόρφωση του κόσμου.<br>**Αναλύοντας**:<br>Η αναγκαιότητα προσωπικού και συλλογικού αγώνα για τη μεταμόρφωση του εαυτού και του κόσμου. Η ελπίδα για ένα καλύτερο κόσμο σήμερα και αύριο.<br>**Εφαρμόζοντας**:<br>Τρόποι δράσης για τη μεταμόρφωση των ανθρώπων και του κόσμου στο παρόν και στο μέλλον. |

Η ισχύς της παρούσης αρχίζει από το σχολικό έτος 2015-2016 .
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Ιανουαρίου 2015

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ**

**ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004

*02001822301150072*